

کشکول

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 12 05 13 12 013 0

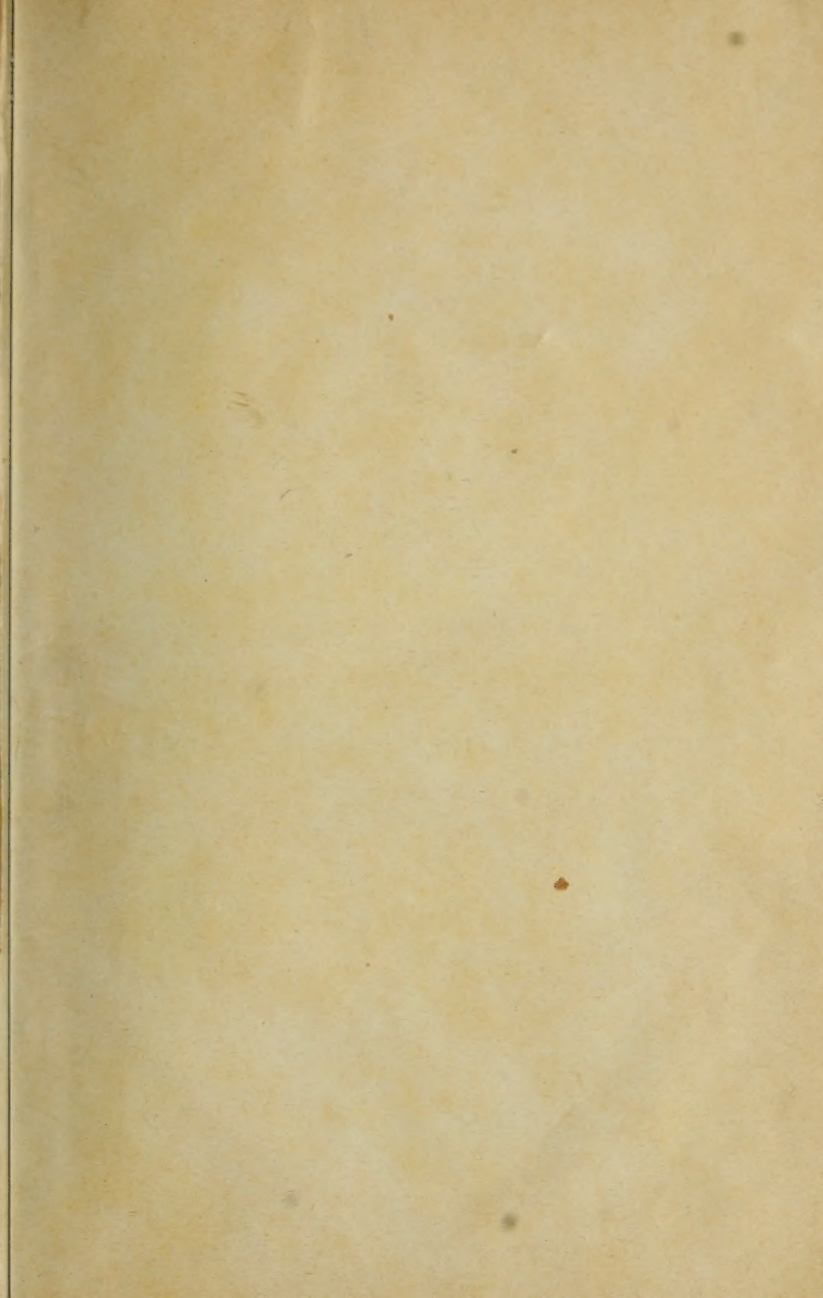
**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

520

Keshkūl

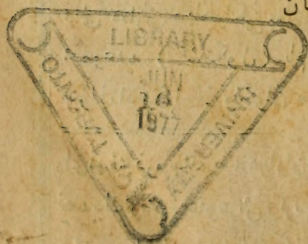
کشکول

قطعه

چاقوب سوق معارفده گذاره هر در یوزه * عصای خامه یه نو کشکیده ایدم آویزه
نیجه نان پاره دافشله لبر یزایدلم آتی * باس یوق هر بری اولور سه نوری ریزه در ریزه

ادبیات دینیہ و تمدنات دنیویہ بی شامل اشبور سالہ (کشکولی) شورادن
بورادن جمع و ترتیب ایدن الحاج نوری افندی ذمته بالامتیاز
مجلس کبیر معارفک رخصتیلہ ارغاد بازارنده شیخ یحیی
افندی ک مطبعہ سسندہ طبع اولاندی

سنہ ۱۲۹۲ غره شعبان

کسکول

دستاویز سپاس و ثنا اول ذات کبریا پناهک درگاه عظمت دستکاهنه سزادر که *
چو یکذره بی کشفه یمنز شعور * نظر مست حیرت خرد منده بور * بدتک منطوقی
اوزره ایشای بشره موقف عجز و حیرتن اوتہ یول و یرمدی * وجواهر زواہر
تصلیه اورنک نشین خاتمیت و سریر آرای رسالت جنابک عتبہ سدرہ اعتلا سنہ
نثار اولسونکہ سعادت عظمای توحید خدای بزله او کرتدی * ولایئ مشورہ
ترضیف پاشیده رهگذار خیر الاؤل اوله که تأسیس دین مبینله کوی ربای هدایت
ایلدیلر * ادبیات دینیہ و تمدنات دنیویہ حقنہ معارفندان * هر عصرده بر نامله
براقنہ اولدقلری آثار قلیہ به تقلید * بو عبد بی بضاعه و کتر مفقود الاستطاعه
دخی معارف دیلنجیلکی یولنی طوتهرق شو و رادن بورادن طوپلا دیغم اشبو
مجموعه به (کشکول) نام و عنوانی و یروب شو و وجهله رهرو سمت جرو
سؤال ادعیة اخلا و اخوان * ومن الله التوفیق کویان اولورم *

وی ایدن هر آفتابی شعله بخش نه قباب
اوله منزل قدر تک بحر نده مانند حباب
نوله ایسم عجز و تقصیر یله سا که انتساب

ای نهفته ذره سنده صدهزاران آفتاب
نیجه بیک ارض و سما و عرش و کرسی لایعد
عاجز م ماهیتن ادرا کده یکذره نک

در توحید باری عزوجل

الک اول هر کسه يلوب واعتقاد ايلک فرض عيندر که * الله تعالى واحد
 وشريك ونظيردن منزّه فردوصمد ومثل وضددن مقدس ازلی ودائم وابيدر *
 وجود ووارفتک اولی بوقدر وابديتک آخری بوقدر * ابد وامد يعنی دهر وجود
 حقيقیسی افنا وتغير ايلز * اول و آخر باطن وظاهر اولدر * جسم وجسمانیدن
 منزّه جواهر واعراضدن مقدس واشیادن برشی کندينه مشابه اولماز * هر بر
 شيتک عظمت شانجه فوق علونده ايکنينه قوللرينه هر برشیدن بلکه عبادک
 بويشده کی شاه طهارندن دخی قرب معنوی ايله يقين وحاضر وعبادی نه محل
 ونه مکانه اولور ايسه معيت معنويه ايله ناظر در * ذات عليه سی اجسامک
 ذواتنه مشابه اولمديخی کبی دنو وقر يتي دخی اجسامک بر برينه اولان قر يته
 مشابه اولماز زمان کند يني تحديد وتعيين ايلمديکی کبی مکان دخی احاطه
 ايلز * آیات واخبارک دالات واقتضاسی اوزره مؤمنين ابرار جسته کوز ايله
 کور در * هر بر شيتّه قادر وجبار وقوت وقدرته عجز وقصور عارض اولماز *
 ذات اجلنه سنه ونوم يعنی اويقو طاری اولماز * جيع مخلوقاتى وافعال واعمال رینی
 خالق ورزق رینی ویريتی واجل وعمر رینی تقدير وتعيين ايليجی اولدر * ومقدوراتی
 صابلز ومعلوماتی نفاد واتها بولز يعنی تمک وتوکنک ايلز * هر شيتّه عالمدر
 هر بر کيز لو شيلر ذات مقدسنه ظاهر وجلیدر هر کسک قلبنده کی کيز او
 اسراره واقفدر يرلده وکوکلرده ذره مقداری شیء علمندن خارج اولماز *
 سمع وبصيردر هر برشیء کوروب اشيديجيدر * وکلام نفسی ايله متکلمدن
 هر بر صفات کماله ايله موصوف اولوب مخلوقاته مشابه اولماز * جيع کائناتی
 مرید وحوادثی مدبر ملاکنده آز وچوق ييـوک وکوچک خير وشر نفع وضرر
 واقع اولماز انجی کندی اراده وقضا وقدر وحکم مشيتيله واقع اولور * فقط
 عبادک شر اشلنه راضی اولماز * والحاصل نه شيتّه اراده عليه سی تعلق ايدر
 ايسه البته اولور وتعلق ايلز ايسه اولماز * دائماً موجود ومبدی ومجمع ومعید
 وفعال لما يريد در حکم وقضاسی کيسه رد ودفع ايله من انس وجن وملائک
 وشياطين بريره جمع اولوب اتفاق ايلسدلر کنديک اراده سی اولاد قبحه عالمده

بر ذره بی تحریک و تسکیندن عاجز ز در * عباد و بندگانی معاصی و نوا هیدن اجتناب
و اختراز ایدہ من انجیق کندینک توفیق و رحمتیہ و عبادات و طاعات استطاعت
و مکت میسر اولماز آنجیق و عنایتیہ اولور * ذات قدیم اعلا سندن ماعدا
هر برشی حادثی و جملہ سنی قدرت و ارادہ سیلہ خلق و ایجاد ایلشدی * و هر بر حرکت
و سکونده و کافہ اشیاء واریغنه و وحدانیتہ دلالت ایدر نیجه نیجه آیات و بینات
و حکمتلر واردی * عزت و غلبہ و جبروت و کبریا ذات اعلا سندن مخصوص ملک
و ملکوت حقیقتہ مقصوددی * حق جل و علی حضرت تباریک کمال علو و عظمت
و کبریا و جلالتی عقل و وهم تصور و تأمل ایله نہ مرتبہ یه ایصال ایلوب ونہ درجہ
علیایہ ارتقا و انتہا ایسه تصور و تأملدن ایلرودر * کنتہ حقیقتنی و صفات
کالیہ سنی عقول بشر فہم و ادراکدن قاصر و تأمل و تصور دن حیران و عاجز در

﴿ قطعہ ﴾

ای قدر تکہ اولمیان آغار و تنہای * ممکن دکل اوصافکی ادراک کماهی
هر نسنہ ایدر وار لغکہ حسن شہادت * هر ذره ایدر وحدتکہ عرض کواهی
الحاصل من حیث الاطلاق ذات حق و حقیقت مطلقہ دن بحث ایتک جازد کلدی
* مؤمنلرہ واجبدر کہ پی روانبسا و رسل اولوب جناب حق ذات بیچوننی
نہ شی ایله توصیف ونہ شئدن تنزیہ ایتش ایسه انکله وصف و تقدیس ایلدوب
جناب الہیدہ غایت حسن ادبہ رعایت ایلہ و خلوص قلب ایله مولای متعال
حضرت تباریکی توحید و نقصان صفاتلر دن تنزیہ و کمال صفاتلر یله موصوف اولدیغنه
حسن اعتقاد اوزرہ اولی و اللہ یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

﴿ تحمید و تقدیس خدای متعال عزاسمہ ﴾

خالق الاشیاء الہ الخلق رب العالمین
ضابط ارکان فطرت نقشندماء و طین
وی سحاب رحمتک سیرابی فردوس برین
حکمتک شمعینہ بر پروانہ جبریل امین
صنعتک دیباجہ سندن بر ورق روی زمین

افرین ای صانع تن پرورجان آفرین
مبدع آثار قدرت عقد پیوند وجود
ای سموم سطوتک تأثیری نیران جحیم
قدرتک کلزار یشہر سبزہ سدرہ منتہا
صنعتک ابواندہ برقندیلدر نہ آسمان

رشته امید فیض رحمتك جبل المتین
خرمن احسان والطاف كده آدم خوشه چین
آبدن هر قطره تو فیه ككه بر در ثمین
رزق تقسیمده قبل امتیاز كفرو دین
ملك توحید كده در محصور عقل دور بین
هیچ شك یوقدر كیم اول ادراکی حصار غیر یقین
اختلاف طبعه اضدادی ایتمش هم نشین
سندن استر كام اگر رسوا و كر خلوت نشین
كیمه كیم معموره حفظك اولور حصن حصین
عاشق سنسین قیلان معشوق شوقیه حزین
پرتو حسنكه در ایلی جالی نازنین
كرچه حور و روضه بی طاعانه قویمشدر رهین
حرسله نه روضه رضوان دیلر نه حور عین

عرصه ادراك فوز و رافتك دارالامان
در كه تعظیم و تكریمه عالم كام جوی
خاكدن هر ذره تأید ككه بر جسم لطیف
اول عیم الفیض معسمكه فیض شاملك
وادی در ككده در سر كشته فهم تند سیر
علم و عرفانكه هر كیم بریقین بولمش ولی
اقتضای حكمتك اظهار قدرت قیلقه
هیچ كس جر میله در كاھندن اولر ناامیه
حادثات اختلاف دوردن كور من خال
سنسین اظهار ایلین معشوقه عاشق شوقی
نشئه عشقه در مجنون سرودی درد ناك
پادشاه مقتضای حكمتك تنبیه ایدوب
طاعتك ایلر فضولی طاق اولد قبحه ولی

✽ حور و عین و روضه رضوان هوای نفوسدر ✽
✽ نفوسدن بكمشدر اول سندن رضا استر همین ✽

✽ در بیان رسل عظام و انبیاء كرام علیهم الصلوٰۃ والسلام ✽

الله تعالی حضرت تبری انساندن نیجه كامل ذوات كرامی پیغمبرك منصب جلالیه مشرف
قلوب و هر برینه زمانلرنده كتاب انزال ایلوب مبعوث اولد قلمری امتلرینه تبایغ
رسالت بیور مشر در عدد انبیاء عظام مختلف اولوب كتب الهیه یوزد درت
اولد یغی متفق علیه در صلوات الله علیهم اجمعین * ذات مكرملرینك عندالله
مقام علیا و درجه قصوالر یك یوك اولوب خصوصاً اول قطب مر كز دائرة
وجود * و باعث ایجاد هر موجود * سلطان بارگاه رسالت * خاقان درگاه جلالت *
اب الارواح سید ولد آدم پیغمبر آخر الزمان پیغمبر من (محمد المصطفی) علیه و علی اله
الصلوٰۃ والسلام افند من حضرت تبری * جمله سندن افضل و اكمل و اشرف انس و جنه
و كافه مخلوقاته مبعوث رسول رب العالمین و خاتم المرسلیندر * شریعت مطهره سی
جمع شرایعی نسخ ایلوب و حكمی قیامتیه قدر باقیدر ذات رسالتنهایه ایلرینه
من عندالله نازل اولان قرآن عظیم الشان اعظم معجزات باهره نبویله یدر

(مثنوی) آچندی ابواب رحمتی خلقه * دست شرع محمد عربی * پرتونوری
اولدی عالمگیر * بر بندن آردی روز و شبی * قرآن عظیم الشان تحصیل رضاء
اللهه انفس و افاق معاد و معاش ایشای بشرک محتاج اولدیغی کافه اموری
مبندر * یعنی توحید باری و ایمان بالرسول و الملائکه بی و حرام و حلال و فرائض
و واجبات و صوم و صلوات و حج و زکات و مناکح و میراث و سیاسات و معاملات
و معاشرت و اداب و اخلاق حسنه بی * و بعد الموت بعث اولنوب سؤال متکربین
و یوم قیامت و میزان و حساب اعمال و صراط و جنت و جهنم و رؤیت الهی
و سایر امور اعتقادیه و عملیه نک هر برینی خبر ویرمشد * جمله می حق و کر چکدر *
قرآن کریمک دها بطننا بعد بطن مالانهایه معارف الهیه و اسرار سبحانیه بی
شامل دقایق و حقایق وارد که عقول بشر فهم و ادراکندن عاجز و قاصر در

— عربی —

﴿عجز الواصفون عن صفتك * سبحانک ما عرفناک حق معرفتک﴾

انبی اهل کشف و وجدان و خواص اولیاء الله حضراتی تعریفات ربانیه و تجلیات
سبحانیه ایله حاضر مرآت عرفان و ایقان و نائل کشف و فات بی پایان اولدقلری بی
ریب و یکنادر * اشته بویلجه معتقد و مصدق اولان کسسه مؤمن موحد و اهل
فلاح و سعادت زمیره سینه لاحقدر * و من الله الهدایه و التوفیق *

﴿فریاد عندایب خامه رنکین نغم در کلستان ثنای حبیب اکرم صلی الله علیه و سلم﴾

<p>شه اورنک یثرب پادشاه مسند بطحی محمد مصطفی یعنی حبیب حضرت مولی حریم مجلس قرب و بساط افروز اودنی وجودنازینی بلسل کلزار مالوحی اوذیشانک برات قدرته اولاکدر طغری محیط بیکران خلقنک بر قطره سی دریا اکا ترتیب اولندی بزم دنیا مجلس عقبی</p>	<p>شه نشاه دو عالم خسرو دنیا و مافیها خداوند خداوندان خدیو عالم و انسان ندیم بزمگاه قاب قوسین احمد مختار چن پیرای نرکس رازمازاغ البصر ذاتی جبین و ابروانی آفتاب غره حکمت فروغ آفتاب حسنک بر ذره سی خورشید اکا صوندی ازل ساقی قدرت جام عرفانی</p>
---	--

✽ امید اولدر که مرأت نام منظور ایده برکون ✽
 ✽ اوشاهک برکدایم بنده عشقه نظیم آسا ✽

﴿ ملائکه کرام و کروییونک بیاننده در ﴾

الله تعالی حضرتلری عالم اجسامده ابتدا فلک اعظمی خلق ایتدیکه عرش
 اعظمدر ✽ اندنصرکه ملائکه و کروییونی خلق و ایجاد بیورمشدر ✽ و بونلرایکی
 قسمدر ✽ بر قسمنه عقول مجرد و انوار قاهره و کلمات تامه و جواهر مقارقه و ملائکه
 مهیمه دینلور انلرک وجهان الوجوه عالم اجسامک تدبیر و تصرفنه تعلقلری و عالم
 و عالمایندن شعور و خبرلری اولیوب و آده سجده ایله مأمور اوانلره بونلر داخل
 دکلدر ✽ جلال الهیده مستغرق و شهود قیومیته حیران اولوب قالمشالردر ✽
 و بر قسمنه نفوس ناطقه و ملائکه مدبره و ارواح قدسیه و حله عرش و کروییون
 دینلور ✽ اکرحه بونلر دخی شهود قیومیته حیران اولوب لکن
 و سابط فیض ربویت و حجاب بارگاه الوهیت اولدقلری جهتله مهیمون
 زمره سنده بولنماشالردر بونلر دخی ایکی قسمدر ✽ بر قسمی سماویانده
 تصرف ایدن ارواح درکه آنلره اهل ملکوت اعلا دیرل ✽ و بر قسمی
 ارضیانده تصرف قبلان ارواح درکه آنلره اهل ملکوت اسفل دیرل ✽
 بونلرک بر نیجه سی نوع انسان اوزرینه و نیجه سی معادن و نباتات و حیوان و بخار
 و جمیع موجودات ارضیه به مؤکللردر ✽ هر درختک اوراق و اثماری ایجادینه
 من عند الله بدیشر ملک مؤکل ایدوکی ارباب کشف و عیانک مشهودی اولدیغن
 تحقیق بیورمشلردر سبحان القادر علی کل شیء ✽ و آنلردن ملائکه اربعه اسرافیل
 و میکائیل و جبرائیل و عزرائیل علیهم السلامدر اشرف عالم ملکوت و رسل
 ملائکه کرامدر ✽ اسرافیل شرفده میکائیلدن و میکائیل جبرائیلدن و جبریل
 عزرائیلدن افضل و اکملدر ✽ جبریل اگر وزیر ثانی سماویدر فالما خدمت وحی
 و افاضه علمده اولمسیله من وجه جمله سندن افضلدر ✽ زیرا اسرافیلک نفخی
 حیات صوریدر و میکائیلک ارزاق عبادده مؤکل اولدیغی بقاء صوری ایچوندلر ✽
 وحی ایسه باعث حیات قلوب و ارواحدر که حیات معنویه ابدیه باقیده در شرف
 ایسه معنایه در صورته دکل و وصف جبریلده قرآن کریمده (انه لقول رسول

کریم ذی قوه عند ذی العرش مکین مطاع ثم امین) شرفوار داولشدر یعنی قرآن
جبر یلک قولیدر که حقدن تبلیغ طریقله حضرت محمد علیه السلامه تنزیل و تبلیغ
ایتمشدر * فی الحقیقه قول الهی و کلمه رحانیدر جبریل رسول رب العالمیندر
* بونلرک جله سی جنود الهیدر و عصیانندن معصوم و مقدس اولوب دائماً طاعت
و عبودیت اوزره مقیملدر * و ملانکه کرام اجسام لطیفه نورانیسه اولوب درلو
درلو صور ترلده ممثل و ظاهر اولور لر ارککلک و دیشلک اولمادیخی کبی انس
و جنک سائر حاکم یدخی اولماز عددلر بنی انجق الله تعالی ییلور علیهم السلام

﴿ حروف الالف لجناب فضولی رحمه الله ﴾

زهی ذلک نهانی اول نهانندن ماسوی پیدا	بحار صنعکه امواج پیدا قعر ناپیدا
بلند و پست عالم شاهد فیض وجود کدر	دکل یهوده اولق یوغیکن ارض و سمایدا
کمال حکمتک اظهار قدرت قیلغه ایتمش	غبار تیره دن آینه سه کینی نما پیدا
دمادم عکس آورمرأت عالم قهر و لطف کدن	آنکچون که کدورت ظاهر اولور که صفایدا
کهی طبر اغه یلر حکمتک بیک مه لقان نهان	کهی صنعک قیلور طبر اقدن بیک مه لقایدا
جهان اهلینه تا اسرار علمک قالمیه مخفی	قیلور بدر حکمتک کفار ایچنده انبیا پیدا

✽ نشان شفقت کدر کریم اولور اظهار حد کچون ✽
✽ فضولی تیره طبعندن کلام جانفرایدا ✽

— اکسیر سعادت —

پوته نابداده متخيله ده کداخته تابش فیض ربانی اولان اجزای کیمیای معانی
انبیای خامه کهر ریزدن قالب صحایفه تطهیر اولندقیجه (اولا) اکسیر جد و شای
مولا کلیجه ابریز مدعایه طرح و القسا اولمغله سبایک سخن مستحسن المداول
شایسته تمای قبول اولور (مثنوی) ای هر چه رمیده و آرمیده * در کن فیکون
تو آفریده * یک ذره ز کیمیای اخلاص * کر برمس من نهی شود خاص * (ثانیاً)
صیقل نعت رسول معالجناب و قلمکاری مدیح آل و اصحاب ایلر پرداخته و جلاداده
قلمغله بازار صیر فیان اعتبارده ربه رواجه وصول بولور (قطعه) ای خاک
تو کیمیای ینش * پر زرتو کج آفرینش * اکسیر توداده خاکرالون * و زمهر تو
آفریده شد کون

✽ خلق ايله آداب الفت و معاشرتی مبین و حقوق والدین و اخوان و خدمه ✽
 ✽ و دوستانی متضمن حجة الاسلام امام محمد الغزالی حضرت تکریمتک تألیفی ✽
 ✽ کیما ی سعادت ترجمه سی اکسیر سعادت ترجمه نک دیباچه سی ✽
 ✽ طویل الذیل و قلیل النفع اولغله طی اولنوب همان ✽
 ✽ مقصوده شروع اولندی ✽

جیش عرمم کثیر الزحام ارواح آدمیان ساز سلب صورت و جسماندن عریان
 اولدقلری حالده دیوان مقدس الارکان پادشاه جهان آفرینده جل شانہ تنبیه
 سه سالار مشیت کردکاری ايله مرتبة الصفوف * و کردا کرد مجتمع مألوف ایکن
 جانب فرمان فرمای بیخون و چرادن رخصت یافتہ اشارت (اهبطوا) اولوب
 هر بری سرمیدان اوج علیندن منتهای منازل خلق و تکیوین اولان قرارگاه (ثم
 رددناه اسفل سافلین) سمتہ توجه لازم کلدکده کشت ساحه مسای غیب و طی
 صحرای بیضای لازیب ایدنجه هزاران هزار مقامات اطوار سیرایشلردر (بیت)
 بین که چند نشیب و فراز در راهست * زآستان عدم تابه پیشگاه شعور * و رکاب
 مطابای اشباحه پانواده ظهور اولوب طی عراض فسیحه الارجاء تعین ایچون
 تحریک زمام عزیمت قیلدقلرنده صدچندین مسا لکدن عبور ایدوب رسیده
 دار القرار آخرت اولنجه سفر دورا دورلری نهایت بولمغله * من طور الی طور
 و من حال الی الحال * نحول و انتقاللری امر مقرر در (نظم) جوان ایلر فلک طفلی
 جوانی پیر زال ایلر * نه حالتدر هلالی بدر ایدز بدیری هلال ایلر * پس تقدیر مذکور
 حسببیلہ شارع پهنای وجود * اول وقود متعاقب الوروده رهگذر و قلرو
 تابخانۀ سقف زمانه اول قوافل متابع الزوله برمدت نشینکه و مقر * و اولرباط
 فانی غیر جاودانیده زول ایدن گروه مسافرینک منزل آخره شتابان روان اولسی
 دخی نور ذکادن اظهر (نظم) چه کند کز پی دوران نرود چون پرکار * هر که
 در دائرہ گردش ایام افتاد (نثر) علی هذا التقدير مجموع بنی آدم بریدن عزم سفر
 ایلمش برنیچه بار و همدم منزله سنده در که عنان در عنان قطع راه چند روزه ایچون
 معیت اوزره پویان و دیوان اولمشلردر و ظاهرا برقاج یاران بلکه بعض پریشان
 مشرب رهط نادان بر بریله رفیق اولوب عزم سفر حجاز و باقاصد راه هندستان
 ایتسملر البته میانلرنده حقوق اخوته مضاهی برحق واجب الرعايه پیدا اولوب

سفر فلانیده همراه اولش زدر دیو مدته العمر تمشیت مر اسم دوستی به اهتمام ویری
 برینک تطیب خاطر و انجاح مر امرین ذمت همتلرینه الزام ایدرلر * پس وطن
 اصلی اولان شهرستان ازلدن بندرگاه ایده بریردن عزم خرام ایدن رهروان عالم
 کون و فساد (ابوهم آدم والام حواء) مضمونی حجت اخوتلریدر * ابداع
 شرائط مر افقنده نه مرتبه بدل سعی جیل ایتک کرکدر که صحیفه تحقیق
 حقیقلری نقطه شک تقصیردن مصون و حصول حوایج خلئلری غائله هائله
 عقوقدن مأمون اوله (بیت) زان همه کاداب نکو کاریست * پایه اول آداب
 یاریست * بناء علیه بومقدمه خاطر نشان دانش اموزان مدرسه فهم واذعان
 اوله که محضارضای خدا ایچون دوستی والفت ولاغرض وعوض محبت ومودت
 دیباجه رسائل عبادات وعنوان مناشیر مثنویات (القصة) بهترین مر اتب
 معاملاتدر * حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم کوش هوش عالمیانی تشنیف
 ایچون نثار دامن روزگار ایتدیکی جواهر الفاظ تابداردن بوششعه هدی لمعان
 * وپرتو اندازدل و جان جهانساندر که جناب مفیض البر عالم الغیب والسر
 هرکسه که اراده خیر ونکو بی قیلوب پیرامن اسمته دفتر لوح محفوظده (السعید
 سعید فی الازل) رسمی کشیده قیلش اوله البته اکابر بارغار موافق ارزانی ایدر که
 بار خدادن سرفرو برده غفول واختفا کرده پرده ذهول اولورسه منبه وسائق
 اولوب بحکم الموافقه ملحق حلقه ذاکرین اولدقده ترانه پردازی پراسول
 همدی ایله ملازمه ذکر خدایه مشوق اوله * بومضمون مسلم دخی اول مخدوم
 برکزیده عالم * صلی الله علیه وسلم حضرت تلرینک نثار مفارق افهام ام قیلدقلری
 لائی کرانبهای مسعر الحکمدن مستفاددر که هرکز ایکی مؤمن اخلاص آیتک
 مرأت جلاداده جاللری تقابل ایتمز یعنی ایکی مسلم سینه صاف اخلاص اتصاف
 یکدیگره عرض اینه رخسار ایلز که لابد احدهمایه طاعات حسناء حسنه دینه
 رونما اولیه البته ایکیسندن بری مشاهده متفعت اخرویه قیلیه ینه اول جان عالم
 صلی الله علیه وسلم حضرت تلرینک نفس مشکینلرندن بونکته حکمت امیر دخی
 عطر سای مشام جان اریاب تمیز اولشددر که * هرکس که طریق حقده برآدی
 کندویه یارویاور ولله برادر اتخاذ ایدوب بنیان قصر مواخاتلری زحزحه یابزلزله
 مفارقه ومارات اولیه ببحوجه فرادیس علیاده بر مقام رعنایه نائل اوله که اول

حسرة العباد اولان نهنگاه دلکشایه سائر عباد محصول مزرعه عمر صد ساله
 لی اولان حیات حسنات و مایه بی نهایت ثوابات نثار ایتمکله وضع قدم وصول
 ایتیلر (نظم) رازدرون پرده زردان مست پرس * کین حال نیست زاهد عالمی قاهر ا *
 ابو ادیس حولانی رحمة الله علیه جناب معاذ خطاب ایدوب یاه معاذ معلوم
 خاطر صواب اندیشک اوله که حالاسنی محض رضای خدا ایچون کنیده یار
 و اخ فی الله و صدیق و فادار اتخا ایتدم و ذات کرمشعاریکی قلاب انجذاب حسی
 ایله آغوش اخوته الدم من بعد ساجده اتحاد مخلصانه مزدن خس و خاریکانهکی
 رفته و برداشته و انبان جانم زاده و زواده خلوص یکانکی برله انباشته کر کنر
 دیدکده معاذ رضی الله عنه دخی بوجواب مرده آمیز ایله اشعار قبول یار وفادار
 ایلدی * و دیدیکه انفاس مقدسه رسالتناهی بوتفاصل آتیه نک ملخصی کوشنر
 محاصیدر که روز پر هول رستخیزده اصطکاک صفوف صنوف آفریدکاندن قبه
 صماخ کائنات بر طنین وقعه اسلحه آتشین زبانان مؤکل قهر و کین دهشت
 انداز نفوس ضایعه شرکین اولیجق اول (یوم الفزع الاکبر) ده غوغای و اوایلای
 نفسی نفسیدن آرزوی آسودکی نیم لحظه ایله هر کس سرب سامانی حفره حله
 صوفیق ملاحظه سنه دوشوب (ع) نه جای قرار ونه سمت کریر * تذبذبندن
 سرگردان خلوات اضطراب ایکن پیرامن عرش اعلا ده برزینده کرسی
 مجوهر یعنی بر تخت مرصع زر اندر زر نهاده قیلان نور بر طائفه ایچونکه پرتو
 مهر جلالری مائنده ماه چهارده شبه تابان و متلالی و بریق نور طالعتری شععه
 پاش اطراف و حوالی اولوب کافه معشر بشر ازدحام حشر اهل محشردن
 زیون و بیتاب ایکن آنلر آسوده و آزاده و قاطبه ناس محاسبه مکاسب ایدیلری
 ارسنده دهشت سطوت قهار بدن اضطراب خفقان انکیره دوشوب
 و سخن مدرسه جهاند اچوبه مسکته ایله الزام انام ایدن میر کلاملرک
 نجات کنه کاریدن دماغ یبوست گرفته لری آسیاب بی آبه دونوب
 جواب (لن الملك) ده تدارک تعبیر منیر (الله الواحد القهار) ایدنجه
 هر بن مسامی برزنده رود عرق شرمساری اولغله صحرای قیامت دریایی
 بی نهایت اولدقده اول طائفه ذکر اولان کرسیر جودی نجات اولوب کافه
 کائنات بلاکش جزر و مد امید و بیم ایکن بونلر شرفات غرفات راحت و صفاده

امین اوله لر بروجّه له که رسوم (و رضوان من الله اکبر) ایله منقش چتر سرور
و فرق پر نور لری اوزره افراشته ورقوم (لا خوف علیهم ولا هم يحزنون) ناصیه
حاله رینه قلم کرم ربانی ایله نگاشته اوله (نظم) بر آستان فنادل منه که جای
دکر * برای عشرت تو بر کشیده اند قصور * اصحاب کرین اول مخبر صادق دین
بوغمت عظمی فائز لری کیلدر در دیو استفسار اید بحک (المتحابون فی الله) دیو
جواب فرمای احباب اولدیلر * یعنی اول طائفه که مطلقا رضای مولا ایچون
بر برینه محبت قیلوب میان بند تود دلزنده عقده نفاق و قباوی و لالزنده بخیه شقای
نابیدا اوله * بنه اول حیات بخش خسته دلان عالم صلی الله علیه وسلم حضرت لری
ظمان بادیه حیرت اولان تفسیده لبان امتی بوزلال احسان ایله ریان ایشلردر که
جناب منعم ایچون و چرا جل و علا بومضمون خجسته فرجامی حرز الامان جان
ضعا ایدوب بیورر که * بنم محبت اول مسلمین خلوص آیتک حقیدر که لاجلی
بر برین زیارت و بر برینه رعایت و مهر و محبت قیلوب بنم ایچون امور مالیسه ده
مساحه روا کوردرلر و یکدیگره نصرت و اعانه بذل همت ایدرلر * کذلک مفاد
السنة اهل السنة در که حضرت خدای ذی العظمة و الکبریاة فردای قیامتده
سرا پرده (سترتون ربکم کآرون القمر لیلۃ البدر) دن جله مشتاقان جلاله
عرض دیدار ایدوب نعمت رؤیته بارعام و یرد کده و دیده قریر بصیرتی (و من کان
فی هذه اعمی فهو فی الآخرة اعمی) غبارندن مبتلای سیل علل اولیان صاحب
نظران اولی الابصار جمال بی مثال پادشاه متمتع الزوالی عین الیقین مشاهده
ایدوب کورد کده خطاب صمدانی وارد اوله که اول طائفه قنده در که نیاده
بر ریه عقد مواخات ایدوب حسبه لله شرائط مصافاتی مرعات ایدرلر ایدی
حالا که حرجکر سوز قیامتدن التجایده جک سایه حایه ناپیدادر کلوب ظل
رحنده راحت بولسونلر * وزیر اغصان سروستان مغفرتده آرام ایشسونلر
(نظم) زهی بسایه لطف تو خلق را آرام * زهی برجت عام تو قلب را نسکین *
بوقضیل اتی الیائک ملخصی دخی اول پادشاه صورت ومعنی صلی الله علیه وسلم
جناب عالیترندن مر و یندر که یوم قیامتده احتدام ضرام قهر جبار یدن عرصه
عرضات تابه کرم پرسوزه دونوب کنه کارلر ماهی دام افتاده وش پیمش اضطر ابده
کندونی بدن بره اوروب و دوده آه ندامت عاصیان هر ملت اول روز روشی که

(مقداره حسین الف سنه) ده شلم دینجوره دوندیروب بار و بنکاهنه فسخنسرای
 عالمی استحقار ایدن جبارۀ نفوت پیشه * دربدر و سرسری کزوب هنکام
 تبعده زرکش آفتابی بالین وزر بفت کهکشانی پسترایمین نازپروران ذی بال و بال
 مضیق کوره تحسیر چکوب و بالچله اجناس خلایق موی ژنکی وار بربرینه کیروب
 (یوم یفر المرء من اخیه) اهوالی نمایان و هر فردک خفایای احوالی عیان اولدقده
 بواز دحام عامده هیچکسه راحت و آرام نامیسر ایکن طوائف مختلفۀ بنی آدمدن
 یدی صنف سایۀ عرش رحمانده مستظل و مستریح اولور (اولا) امام عادل که
 کهر پاره مضمون (عدل ساعة خیر من عبادة ستین سنه) درۀ التاج فریده
 متفکره سی و نتیجه قانون (فاستقم کما امرت) دستور العمل قوت متصرفه سی
 اولوب امور زیر دستان ضعیفاده سرمو گذشته مساعده قطیه * و کر بیان صد
 چاک مظلومینی پنجه خصم قوی بخت ظلمه دن خلاص ایچون ساعد پرزور
 همتن درکار ایدوب رهگذر عجزه بر ایدن خس و خارا آزار اشراری ازاله و کردن
 رهوت مدار خون مظلمه کاره صحیفۀ بی نبوء سیاست حواله قتلخه صحیفۀ
 روزکاری نقوش بی مرثه مکاره و اکداردن پالک ایدوب میدان غبار آلود حکومته
 رشحات لطف معدلت اساله و پهن دشت حکومتده که جای تسابق فرسان
 عز و شاندر همیشه احراز قصب السبق (ان الله یأمر بالعدل والاحسان) نیتی
 ایله کرنگ پلنگ آهنک همتن اجاله قیله (ثانیا) اول جوان تازه زس نوسن
 و ساله که آتش کرم الزهبا عنقوائی باد هوا و هوسله تیز و سبوی قنب صنوبریمی
 می تاب جنون الشباب ایله سرشار و لبریز اولوب شدت غلیان دیک شرمهی
 سرپوش انداز صبر و طاق و نه سابت فوران تنور شور و شغبی بر طرف ساز مایه
 سکون و راحت اولق مقامنده ایکن القای آب سرد عبادت ایله تسکینه همت
 قیلوب آفتاب طلعتی متواری سحاب التجا اولنج و پیرامن ماه عارضن هاله
 محاسن احاطه قیلنج بلکه مورچه خطی تحصیل پروبال مشیت ایدنج نقاب
 عفت ایله مستور اولوب شیء شیوخ صاحب رسوخ اولان عادت عباداتی
 وجود مستعد السرورینه بهترین امور یله (ثالثا) اول مرد صلاح
 اندیش و عبادتکار بی وسوسه و تشویش که ادای فرائض و نوافلدن صکره مساجد
 و جوامع مدن روانه سمت قرار کاهی اولیحق قلبی استخلاق ایدوب وجود ضمنی

تمشبت حوایج عالم و قافله کار همه اشتغال ایتد کده دل آگاه و جان با انتباهی
 معکف زوایای مسجد شریف ایده یعنی کندی مصلحتیه توجه لازم کلیت
 کوکلی مسجدده قالب جسدی تمام کاره کیده و (رابعا) اول ایکی یار وفادار که
 حسب الله بری برینه انیس و غمخوار اولوب آیین و داد حقانی به بر وجهه قرار
 ویر رک نه حالت افتراقده جبل المتین اتحاد نری کشاکش تبعاد ایله انفصام پذیر
 زوان اوله * ونه هنگام وصل و تلاقیده سر رشته الفتلی برهم رده دست اختلاف
 اولوب یحیاتب مکابره و عناد ایله عقده تقصیر پیدا قیله (خامسا) اول فعل پرهیز
 کار که سمند حرون تند رونفسی میدان تک و تاز خود کامیده عنان کشیده طوتوب
 همواره شکیمه دمع و زجر ایله ضبط و تسخیرده بی تقصیر اوله و ثعبان یحیان هلاهل
 ریزه سوسنی زبون فسون صبر و ناتوان تریاق تحمل قیله یعنی مکر خوف خدایی
 میان جانشه بر طریقله مر دانه بند ایده که دست فتنه بیز خدعه کران زمان که
 مدلول (ان کیدکن عظیم) سواد عبرتتار یدر حل و عقد پالهنک فتوتنده عاجز
 قالب ناخن مخای تشویشلری افراط کوشش بیهوده دن سترده و ریزه ریزه اوله
 یعنی محایب صاحب جلالدن بری صورت زیبای سامان ربای معامله در قع نقاب
 ایتد کده امتناع ایدوب کجینه مردم قریب عناددن قفل مخالفتی برداشته
 قتلعه نقد وصالن در میان ایتد کده پنجه خشیت غضب قهاری اول جوانمردک
 گلوی شعبن فشرده قیلوب مایینه تصور قهر خدا پرده کش بیم روز جزا اولغله
 مباشرت فاحشه دن کف نفس ایدوب دست تعدیسی هنک حجاب عصمت ذلتندن
 مصون * و حجرة الازارعت جانبین اخلا لدن مأمون اوله (وسادسا) اول صاحب
 رقت قلبیکه صومعه تهائیده جناب مولای فرد بی همتایی همدم ذکر خوان زبان
 ایتد کجه ایکی شیشه چشم سیاله فشانی پر کلاب عبرات اولوب کرمیت نار عشق
 الهی انبیک دماغندن تقطیر ایتدیکی رشحات ماء الورد سرشک روان اوله
 دیده سندن پیرامن سینده سینه ریزان بلکه تادامن جاننه پریشان اوله (سابعا)
 اول سخنی نفس مسیحی نفس و خاتم طبع بر مکی هوس که پرنیان احسانی کلف
 ریا اصابندن صاقنوب اخفای عطایای نامحصوره ده بر مر تبده بذل مقدور
 ایده که منبع کف یمنندن جریان ایدن قطرات سیاله درهم و دینار صداسنی
 رسیده سامعه دست نسیاری اولیه * بوسلك اللان مضمون نصیحت نمون

اول ما حصل جنبش امواج كاف ونون صلى الله تعالى عليه وسلم حضر تارینك
 كاره در یای كهر پاش اخبارندن النقاط اولمش در كه هیچكس لله زیارت اخ
 مسلمه رو براه اولر كه در عقب فرشتكان مرده رساندن بری شتابان روان اولوب
 در حال تبشیر روضه رضوان و تهیه جاه (وما تشبهه الانفس) ايله حریفی
 شادمان ائمه (حكایت)
 بونخبه الروایات ثمار شجره كاشاندندركه یكه سوار میدان السعاده دن برصادق
 نفس مرد آزاده احبایندن برین زیارت ایچون بكسواره راه عزیمت اولوب
 كی در كن صوب درگاه سبحانیندن بر ملك اول شخصك برسش سمت توجهی
 ایچون فرستاده اولوب حسب الاشاره جانب مقصد كاهندن نفخس اولنجیق
 فلان برادر ك زیارتی نیسیله عزیمت ایلدم دیو جواب و یرد كده اول ملك تكریر
 خطاب ایدوب امید حصول حاجت و یا علاقه قرابت و یا سابقه لطف و عنایتی
 داعیه ملازمت اولدی دیدی * حریف عازم الزیارت مقدمات مذكوره بی
 بانكلیه سلب ایدوب اسباب هر قومه دن قطعساری ملحوظ و متصور اولوب
 مناسب اخوت حقانیه دن غیری علت زیارت و محبت خلوص انكیز بی غرضانه دن
 بشقه باعث عزیمت یوقدر * محض رضای خدا ایچون كنندیه یار غار و غمكسار
 وفادار انخاذ اتمكمله حالا حسب الله تعالى زیارتنه دامن برزده عزیمت اولدم دجك
 ملك صدای روح افزای طوبی لك ايله تقدیم بشارت و تهیه منصب مقرر
 قلوب ای مردم بختیار وای نیکخوی ستوده كار مكافات حسنا ده عشر امثال
 ايله مجازات ایلین عادل پروردكار بنی جناب شریفكه مرده رسان اولغه ارسال
 ایلدی قلب آكا هكه ظاهر و عیان اوله كه حضرت ملك متعال و كریم ذوالجلال
 سنی بو وضع پسندیده مقابله سنده كندی ذات جلیله دوست قیلدی * وآرامش
 وجود مسعودیكر ایچون حریم باغ نعیمه ایكیكره دخی بر منزل شریف و جایگاه
 لطیف اعداد ایلدی دیدی (نظم) بر در میخانه رفتن كار یكرنكان بود * خود فرو
 سازا بكوی می فروشان راه نیست * بقیه سی جلد ثانیه درج اولانه جقدر

✽ جناب فضولی رحمه الله ✽

یارب همیشه لطفكی ایت رهنما بكا || كوسترمه اول طریق قی كه یتمز سكا بكا
 قطع ايله آشناغم آندنكه غیردر || آنجق اوز آشنارك ایت آشنا بكا

بر رزده ثابت ایت قدیم اعتباری
یوق بنده بر عمل سکا شایسته آه اگر
خوف خطرده مضطربم وارامید کیم
بن بترزم سکا کرکن سن حکیم سن
اولدر بکا مراد که اولدر سکا مراد
حبس هواده قومه فضولی صفت اسیر

کیم رهبر شریعت اوله مقتدا بکا
اعماله کوره ویره عدلک جزا بکا
اطفک ویره بشارت عفو و عطا بکا
منع ایله ویره هرنه کرکن سکا بکا
حاشا که سندن اوز که اوله مدعا بکا
یازب هدایت ایله طریق فنا بکا

✽ علم اخلاق و تهذیب نفس و تصفیه قلب بیانده در ✽

معلوم اهل عرفاندر که فضیلت انسانیه علم و فهم و ادراک ایله اولوب بودخی علمک
تعریفنه و اسباب علمک بیانه موقوف اولدیفندن مقدمه صورتیله بعض تعریفانک
فی الجمله بیانی تنسیب اولمشدر *

متکلمونک عندنده علم بر صفتدر که اول صفت ایله متصف اولان کس نهیه
موجود اتندن برشی و یا خود معدوم اتندن بر صورت ذهنیه عرض و بیان قلنسه اول
کس نهیه اول صفت سببیله شی معروض متضح و ظاهر اولور * و منطبقون
عندنده علم عند العقل بر شئیک صورت حاصله سندن عبارتدر * و اهل شرع
اسباب علم مخلوقی اوج نوعه حکم استقراء ایله قصر ایدوب اولکیسی حواس
سلیمه * ایکنجیسی خبر صادق * اوچنجیسی عقلدر دیدیلر * زیرا معظمات
معلومات دینه خبر صادقله مستفاد اولغله اتی اسباب علمدن بر قسم مستقل عد
ایلدیلر آنجق خبر صادقده معتبره اولان شرائط اصول حدیثدن ابن حجرک نخبه
نام تألیفنده مصر حددر * ایمدی خبر صادق یعنی واقعه و نفس الامر مه مطابق
کلام ایکی نوع اوزر بنه اولوب برینه خبر متواتر دینلور علی التعاقب و التوالی خبر
مذکورک وقوعنه بناء * و خبر متواتر کذب اوزر بنه اتفاق برینی عقل محال عدایدن
قومک لسانلرندن متفق الکلم و الالفاظ صادر و ثابت اولان خبر در * ایکنجیسی
خبر رسولدر صلوات الله علیهم اجمعین اشبو خبر دخی علم استدلالینک مقادیرینی
بلاریب افاده ایلر * اما قسم ثالثکه عقلدر عقل دخی نفسک بر قوه سندن
عبارتدر که اول قوه سببیله نفس علوم و ادراکاته مستعد اولور بوضورتله عقل
دخی اسباب علمدن اولدی * اما اهل حکمت بواوچدن ماعدا اسباب علم اثبات
ایلدیلر * آنجق هر عقل ایله ثابت اولان شئیک صحیح و نفس الامر مه مطابق

اولی لازم کز * بر کس نه نک عندند عقل مجردیله ثابت اولان نسنه بی آخرک
تصدیق ضروری دکادر تا که اول آخر دخی ترتیب امور معلومه ایدرک اصول
استدلال عقلیه و شرعیه بی کاینخی بعد الاجرا تعقل و تیقن ایدر ایه اتباع ایدر
یوخسه قول مجرد ایله اتباع او هن من بیت العنکبوتر * فقط ذکر اولان قاعده
فی الجملة استدلاله قاندر کسنه حقنه در * اما مستدل اولیوب مجرد مقلد اولور
ایسه بالضروره بر مجتهد مصیبه اتباع و تقلیده مجبوردر * و مستدل اولدیخی
حالده دخی امور شرعیه نک خارجنده کی خصوصاته عقلیه حکمه قادردر * اما
امور شرعیه ده مجتهد مصیب اولد قبحه حکمه قدرت تمتع و محال اولدیخی ثابت و میندر

❧ علم اخلاق تعریف و موضوعی و غایت و فائده سی بیانشه در ❧

معلوم ذی فضل و دکادر که بر کس نه بر علمه شروع مراد ایلد کده اول کس نه یه
قبل الشروع اوج نسنه یه رعایت ایتک استحضارنا واجبدر *

اولا شروع ایده جکی علمی تعریفیله ییلوب و ماعدادن تمیز ایدر و جمله احاطه
اجایه ایله ضبط ایتکدر حتی طلب ایلدیکی نسنه ده بصیرت اوزره اوله * ثانیاً
تحصیلی مراد اولان علمک موضوعی بملکدر علم مطلوب عند الطالب مزید
امتیاز ایله ممتاز اولوق ایچون * زیر کمال نفس انسانیه قوه ادراکیه سندن طاقت
بشریه مقداری حقایق اشیاء و احوالنه و قوفه موقوفدر و احوال اشیاء متکثره و متنوعه
و معرفتی مختلطه منتشره متعسره اولغین حسن تعلیم و تسهیل تفهیم احوال
اشیاءک مضبوطه اولسنه متوقف اولدیغین علمک جهة وحدته متعلقه اولان
احوال و اعراض ذاتیه یه بر اسم مخصوص تسمیه قلدیلر * مثلاً در دست تحریر
اولان علمه علم اخلاق تسمیه سی کی * ایددی شیء واحده و یا خود علی اختلاف
شیء واحده متعلقه اولان اشیاء متناسبه یه علم مذکورک موضوعی تسمیه قلندی *

زیر علمک مسائلک موضوعاتی ینه اول علمه راجعدر بوصورته موضوع علمه
متشاکره اولان احوال دن هر طائفه نفسانده ممتاز و منفردده بر علم مستقل عد
اوندی متأخرین دخی اشبو مسالک سـالوکـ بله قول مذکور قبول ایلدیلر
یوخسه عقلا هر بر مسئله بر علم عد اولوق ممکن ایدی و موضوعه علم سببیه طالبه
حاصل اولان ادراک معلوماته بالاصاله و علومه بالتبدر اما تعریف ایله حاصل
اولان امتیاز بونک عکسنه محمولدر اگر ما به الامتياز علمک تعریفی اولور ایسه

و علی وجه الامتياز بلنمی مقتضی اولان اوج نسنه نك * اوچنجیسی علم مشروع
 فیهك فائده سنه اطلاع در طلب عبث اولماق ایچونزیرا طائب فائده علمی
 بنسه شروع ایتمز وفائده مطلوبه دن ماعدا فائده حاصله اولوب فائده مطلوبه
 کیروقانسه عرفانه عبث دینلور * ایلدی علم اخلاق تعریفی اخلاق حیده
 و اخلاق ذمییه بی یللوب اخلاق حیده بی اکتساب و اخلاق ذمییه بی ترکه متعلق
 علمدن عبارتدر * و موضوعی اخلاق ذمییه نك اخلاق حیده یه تبدیلی جهته
 اخلاق انسانییه در * و غایت وفائده سی دنیا و آخرته سعادت فاخریه سبب
 اولان اشیایی تحصیل برله تکمیل کالات نفس ناطقه در * چونکه کالات انسانییه
 سبب نجات دارین اولدیسه اسباب کالاتدن اولان احوال قوای انسانییه
 بیلک مقتضیاتدن اولدیغدن بیانشه شروع اولندی * **بجانب سزایی قدس سره**

✽ ندر بوقطره زده بحر عمان اولغك جانا ✽

✽ ندر بوزره زده شمس تابان اولدیغك جانا ✽

✽ چوسنسن ظاهر و باطن حقیقته اولان موجود ✽

✽ ندر بونقش کونا کونده پنهان اولدیغك جانا ✽

✽ دیمش سن کورمدی کیمسه بنی بو عالم ایچنده ✽

✽ ندر یابونجه یوزدن یتنه سیران اولدیغك جانا ✽

اسیر درد و محنت ایلدم دیرسن ابد چونکم * ندر یتنه کوکل دردینه درمان اولدیغك جانا

مکانلردن منزهدر سنك ذات شریفك چون * ندر بوقلب ویرانده مهمان اولدیغك جانا

✽ منی دیرسك سزایی نار هجر یله ایدم سوزان ✽

✽ ندر یتنه تنهله بنسده هر آن اولدیغك جانا ✽

✽ قوای انسانییه نك بیانده در ✽

معاش و معادك منوط اولدیغی قوه دراکه خمس مرتبه حواس خمس

ایله محسوساتی مدرکه اولان برحاسددر * قوه خیالییه صور محسوساتی حفظ

ایدن برقهو در * قوه عقلیه حقایق کلییه مدرکه اولان برقهو در * قوه متفکره

معلوم اولمیان نسنده علمی استنتاج ایچون معقولاتی مؤغه اولان برقهو در *

قوه متخیله ترکیب صورشانندن اولان شیر برصورتی قوه مذکوره ترکیب

ایلدکه صورت مرکبه حس مشترکه منطبعه اولوب صور خارجییه ادرك

مقداری اول قوه ایچون صورت مر که بی مشاهده حاصله اولور تصویر و تشبیه
 دائماً قوه مخیله نك شانندن اولوب حتی تصویر و تشبیه دن بر مانع منع ایلدیکه
 فعل مذکور دن رجوع ایتمز و فنور دخی کلز * قوای عقلیه کایاتی ادراکی اعتبار یله
 قوه نظریه ورآی ایلله ادله سندن صناعات فکریه بی استنباطی اعتبار یله قوه
 عملیه تسمیه قلنور * قوه قریبه اسرار دلکوت و اباح غیب جبروته محل تجلی
 اولان قوه دن عبارتدر * اشبو قوه اولیا و انبیا حضرتنه مختص و بعضاً ملائکه یه
 نسبت اولمغه قوه ملکیه دخی تسمیه اولنور * وقوه نظریه نك غایتی کماهی علیه
 طاقت بشریه مقداری حقایقه معرفتدر * وقوه عملیه نك کالی سعادت دارینی
 تحصیل ایچون علی مابینخی اموره قیام و مباشرتدر * قوه واهمه دماغ انسانده
 وقوه غضبیه بین قلبه وقوه شهویه یسار قلبه * قوه نفس حیوانیه مسکنی
 و مصدر افعالی دماغ * وقوه مخیله نك موضعی دماغک بطونندن بطنان
 مقدماندر * وقوه متفکره نك موضعی دماغک بطونندن بطن اوسطدر *
 وقوه حافظه نك موضعی مؤخر بطوندر و طول دماغ ایچون بطون ثلثه اولوب
 هر بطن عرضنده ایکی جزن عبارتدر بطن اول استنشاقه و عطاسی سببیه
 فضلی نفضه و روح حساسک اکثرینی توزیع اغانه ایدر * و بطن مؤخر مبدأ
 نخاعدر که قورق ایلک تعبیر اولان شیدر و بومبدأ دن اکثری روح مخرک توزع
 ایدر * و افعال قوه حافظه دخی مبدأ نخاعدهدر * و بطن اوسط قوه حافظه
 ایلله مبدأ مذکور یلنده دهلیز مشابه سندهدر * و بومبدأ ایلله امشاج مبدده یعنی
 شی آخر ایلله مختلط و متفرق نستهل قضا اولنور * و روح حیوانی نفسانیکه
 افعال آنکله حاصله در عرقین قلبدن دماغه صعود ایدوب و حین صعودنده تحت
 دماغه واصل اولدقده انقسام کثیره یه منقسم اولهرق اقسام مذکوره شبکه
 هیئته کیروب دائماً روح حیوانی اول شبکهده دور ایدر رقت و لطافت کسب
 ایدنه قدر * و قوای نفس نباتیه که قوای طبیعیه تسمیه قلنور بو قوه نك ایکی نوعی
 اولوب بر نوعنك غایتی شخصی حفظ و تدبیر ایدر و امر غدداده متصرف نوع
 مذکور اولوب مسکن و مصدر افعالی کیدر * و نوع دیگرک غایتی حفظ نوعدر
 اشبو نوع امر تناسله متصرفدر امشاج بدن یلنده جوهر منی بی فصل ایدوب
 بعده اذن خالق تعالی ایلله جوهر مذکور تصویر اولنور * و نوع مذکورک

مسکني و مصدر افعالی ایشاندر یعنی بدن انسانده کی خایه لدرر قوه حیوانیه نك
مسکني جالینو سه کوره قلب وار سطا طالیه کوره جمیع قوائک مبدئی
قلب و مبدأ حس دماغدر و هر برخاصه ایچون عضو منفرد اولوب فعلانی اظهار ایدر
* سبحان الملك القادر البديع *

✽ جناب اسمعیل حق قدس سره ✽

عشقدر سر او حه مجموعه سر خدا * مکتب عرفانده عشقیله ایدر لر ابتدا
عشقدر شول شعله افروز وجود کائنات * کیم قیلاو پدر عالم هژده هزار ی پرضیا
کارگاه عالمک عشق ایلدی بنیادینی * دوزدی استادازل بر صنعت آدمدن اکا
کنت کتزدان وجوده کلدی اول بر کهر * اول کهردن صاچدی بوزیک کوهربی انتها
بخر جود بیگران حق توج ایلدی * دوشدی اصداف وجود آدمه در صفا
اولدر یکتایه برغواص اولرد دستزن * اولنجه اشبو کون در بای عشقه آشنا

✽ حقه قربت استر یسک واری عشقه دکش ✽

✽ حقیابی عشق اولنلر اوادیلر حقدن جدا ✽

✽ تشبیه و تمثیل نفوس انسانیه بقول حکماء الهیه ✽

حکمای الهیه وار باب کشف و تصرف واصحاب صفوت و تصوف قرآن کریم
واحادیث شریفه مأل منیقلرنندن استنباطلرینی و کشفامعاینه و مشاهده لرینی
بووجهله بیان بیور مشلردر که نفس انسانیه بدنندن مفارقت ایلد کدنصرکه دنیاده
تخصیل ایلدیکی ایمان و ایقان و معارف و خلق حسن و عمل صالح ایله حشر
اولوب انلرک هر پر یسی انوار و اضواء و ریاض و بساتین و حور اولورلر هر اعتقاد
و عمل کندینه مناسب صورتده ظاهر اولور * و کذلک جهل و ضلال و عقائد
فاسده و اخلاق رذیه و اعمال قبیحه نیران و ظلمات و عقارب و حیات صورتده
نمایان اولورلر * نفس صالح جنات و مافیهایی گندو حاملدر * و نفس طالحک
نیران و حیات و عقارب کیندوده حاصلدر * انجق نفس مادامکه بونشائده در یعنی
دنیاده درانی احساس ایده من علایق بدن و صور محسوسات انلرک ادراکنه مانعدر
چون نفس بدنندن مفارقت ایدوب مانع مرتفع اوله کندی مملکت وجودده
مکمون و مکتون اولان ملکات و کیفیاتی فی الحال صور مناسبده احساس و مشاهده

ایله * چونکه انسان اوج نوع قوت ایله خلق و ایجاد بیورلشد که ادناسی قوه
 بهیمیه شهویه و نفس بهیمیدر * اوسطی قوه غضبیه سبیدر * اعلاسی قوه
 ملکیه و نفس ملکیدر * نفس ادنا ایله بهایمه مشارک و مقارن و ملائکه دن ممتاز
 و مبادندر * نفس اعلا ایله ملائکه به مساهم و مشارک و بهایمه مخالف و مغایردر *
 دار تکلیف و موطن اعمال اولان عالم دنیاده ایکن زمام اختیار کف نمکن
 و اقتدارنده در * اما عالم برزخ و آخرتده انسان ایچون اختیار و اقتدار اولوب و دار
 تکلیف و اعمال اولدیقتندن دنیاده هر نه تحصیل ایتش ایه خیرا و شرانک اجر
 و جزاسنی بولور (الدنیا من رعه الاخره) مالی بوکاشاهد عادلدر * الحاصل انسان
 یا نفس ادنا به او یوب محله بهایمه نمکن و منزل سبعا عده توطن ایتش اولور *
 یا نفس اعلا به اتباع و نفس ادنا مقتضیاتندن امتناع ایدوب حضیض حیوانیتدن
 خروج و زروه ملکیه ته عروج ایتش اولور * ولسان شریعتده بو نفس سه اماره
 ولوامه و مطمئنه ایله اشارت بیورلشددر * نفس اماره دائمی سوء و فحشا و شهوت
 و هوا ارتکابنه امر ایدوب اصرار ایدر * ولوامه گاهی ملاسه شهوت ایدوب
 بعدده ندامت و کندوبی سرزنش و ملامت ایدر * و نفس مطمئنه تحریکات
 نفسانی و شیطانی نجات و خلاص بولوب طریق خیر و صلاح اوزره مستقر
 و مطمئن اولورق محاسن اعمال و افعاله ملازم و مکارم اخلاق و اوصافه مداومدر *
 نفس بهیمیگ خلققتندن غرض بقای بدن در زیر نفس ناطقه نک طریق تحصیل
 کالده مرکیدر * و نفس سبعی خلققتندن مقصود کسر نفس بهیمیدر زیرا نفس
 بهیمی استیلاستندن متوقع اولان ضرر بونکله مندفع اولور * حکما بو اوج نفسی
 تمثیل ایدوب بیورمشلر که * برکیمسه بر حیوانه بینوب و بر کلب دخی آکوب شکاره
 کتمش اوله اگر حکومت و تصرف آدمک اولوب مقتضای عقل و کیاست اوزرینه
 استعمال ایدر و هر برینه مناسب اولان قوتی و یروب رعایت ایلر سه اوجی دخی
 بر مراد و کامران اولور کلب صیدی آکوب فضلات اعضا سندن تغدی و تلذذ
 تام ایدر * و مرکبدخی وقت استراحتده کیاه لطیف و میاه نظیفندن متمتع اولور *
 و انسان دخی صید معتبر و شکار مرغوبه نائل اولوب امن و صحت و فراغت و عافیت
 ایله مسکن مأووفته واصل اولور * اگر حکم و تصرف مرکب اولور سه بر مقتضای
 حیوانیت همان ابراقدن آب و سبزه خیال ایتدیگی جائیه روان و دوان اولوب بالاخره

اب صانديغى سراب وسبزه ظن ايتديكى شوره زمين خراب چيقوب يتكرار عمرانه
رجوع وسبزه زار صحيدن استفاده ايتكسندخى فرصت فوت اولوب جوع
وعطش وتعب نصب ايله بيان دور وخراب ناممورده هم مر كب هم را كب وهم
كلب صيد هلاك وتلف اولورل * اكر تصريف كلك الله اولورسه صيد مر غوب
ظنيله كندىنى برلاشه متعفن جانينه ويرخارستان صعب ووادى ژرفد القا ايدوب
بووجهله دخی جله سى هلاك اولورل * الحاصل نفوس مذكوره طبعاً وطورا
بر برينه مغاير اولوب مملكت وجودده هر برى كندى مشرب ومشوارى اوزره
تصرفى داعيه سيله حكمنى اجرا ايدرك بوصورتله حكومت مملكت وجود * برحاکم
عادل مستهلك تصرفنده اوليوب مغلبه ينده قالمقوله رعنايى اوليم وجود
اولان اعضا وجوارحك پيشده دائماً شروفساد اكسك اولز بالاخره ملكك كليا
خراب اولسى امر مقرر در * لكن انسان هوشيار متبصر * وعامل نيكنام عاقبت
بين متفكر اولدر كه نفس غضبيه سبعيه وبهيمة شهويه سته اتباع ايتوب هوا
وهوسايرى سبب ورماع مجاهده ومخالفتله كسر واعدام ايدوب تصرف وجودى
كندى البته آله * وقانون الهى وسنت سنیه محمديه اوزره ملك وجودنده اجراى
سياست ايد * واعضا وجوارحك هر برى ما خلق لهنده استعمال ايدوب كال عدل
وداد ايله امور مملكت محور لايقنده جريان ايليه * والله يوتى ملكه من يشاء والله
واسع علم *

✽ حرف البالجذاب سزايى قدس سره ✽

تبع توحيد ايله جيش ماسوايه ويرجواب * تا كه اقليم حقيقته اوله سن كامياب
خانه دلدن چيقار نقش خيال غير يكم * شاهد مقصودك اى دل ايليه رفع حجاب
فيد زهدى ترك ايدوب كدم درميخانه * بزم عشقندن ساقياصون بيره برجام شراب
طالب ديدار اولوب اول بيدل دلداريمك عشقه دل ويردم اما كندى راحت كندى خواب

✽ بوى انفساى سزايى طوتدى يارك عالمى ✽

✽ كيم دروندن اخذ ايدوب بوى حقيقته كلاب ✽

✽ علم حكمتك اقسامى بيانده در ✽

علم حکمت اعیان موجوداته فی نفس الامر ثبوت و تحقیق اولدینی وجه اوزره بقدر
الطاقة البشرية حقایق اشیا دن بحث اولان علمدر که اکا حکمت دیرل * ایکی قسمه
منقسمدر وجودی اختیار بشریه ایلله حاصل اولیان اشباه علم حکمتک اکتسابنده نظر
وانزلرله استدلال اولمش ایه اکا حکمت نظری دیرل افلاک و املاک و نظائرندن استدلال
مثلاو * اگر علم حکمتک حین اکتسابنده افعال و اختیار بشریه نك مدخلی وار
ایسه اکا حکمت علمی دیرل اعمال شرعیه نك اجراسی و اخلاق حمیده نك اکتسابی مثلاو
* پس حکمت نظریه نك دخی اگر تصور وجودی ذهنده و خار جسدده ماده دن
مستغنی ایسه عقول و نفوس مجرده کی اکا حکمت الهی و الهیات و علم اعلا و فلسفه
اولی دیرل * معارف الهیه و حقایق سبحانیه مثلاو * اگر تصور وجودی ذهنده
ماده دن مستغنی اولوب خار جده ماده یه محتاج ایسه اکا ریاضیه و ریاضیات و علم
اوسط تسمیه قلمشدر علم حساب و هندسه و جغرافیه و امثالنه علم مثلاو * اگر تصور
وجودی ذهنده و خار جده ماده دن مستغنی دکل ایسه حیوان و سائر بسائط عنصریه
و مرکبات کی اکا طبیعیات و فلسفه سفلی و علم ادنا تسمیه ایتشدر * و کذاک
حکمت عملیه نك دخی اکتسابنده افعال و اختیار بشریه یا لکن کنونی و نفس نك صلاح
معاش و معادینه تعلق ایدر ایسه اکا علم شریعت و علم اخلاق و علم تهذیب دیرل
* اگر پرمزنده بروجده مشارکت بر جماعتک صلاح معاش و معادینه تعلق ایدر سه
والد و مولود و مالک و مملوک کی اکا تدبیر منزل و علم منزل دیرل * اگر برقریه
و یا شهر و یا خود یرا قلم خلقنک صلاح معاش و معادینه تعلق ایدر ایسه ملوک
و سائر حکام ایلله رعایا بیننده اولدینی مثلاو اکا علم مدینه و علم سیاست تسمیه قلمشدر
« یوقی الحکمة من بشاء ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا » نظم جلیله
بیوردینی حکمتله مراد مجموع علم و عملدر * حکمت نظریه نك موضوعی
غیر عمل اولمندن کیفیت علمدن عدم محشی ایجاب ایتوب حکمت نظریه ده دخی علمدن
بحث اولنور حکمت طبیعی و ریاضی و الهیه اولدینی مثلاو * و کذاک حکمت
عملیه نك موضوعی اعمال اولمندن جهت بحثک یا لکن عمله اختصاصی اقتضا
ایتدیکندن و بونخصرده مذکور و بحث عنه اولان شیار یا عمله متعلق کیفیاتدر
و یا خود عمله متعلق اولیوب اخلاقک ماهیت و نیک و بدینی تمیزدن عبارتدر *
بنابرین حکمت عملیه قسم نظری و قسم علمی یه تقسیم قلمشدر * اکتساب علم اخلاقده علم

و عملك مجموعى مقصود اولديغى مثالاو حكمت نظر به وعلمه دخى بر برينه لازم وملزوم
 قيلنددر علم وعملك مجموعى مقصود در ديمكدن غرض اخلاق حبيده بى هم بيلوب هم اجرا
 ايتك واخلاق ذميه بى بيلوب واجرا ايتامكدر * علم حكمتى علمائى محققين مختلفه الافاظ
 ومتقاربت المعانى تعبيرات ايله تعريف ايلديله مألورى ذكر اولتان مفاددن عبارتدر *

✽ جنباب اسماعيل حقى قدس سره ✽

کردن كش اوله كبرله اصلكدر در تراب * هر چند علو جاهه اكر اينسك انتساب
 بر دمدر عمرى آدمك اى غره امل * كور بر نفسده زائل اولور حبه حباب
 جاو يد صائمه عالمك اى دل عمارتك * عبرت كوز بله باقى كه خرابدر بكم خراب
 اينز رياست آدمى معنبدده سر بلند * صورتده قالمه استريسك شافى جواب
 اهل رشادك اى كوكل اثرن كوزت بورى * راه خطايه كتمه طور ركن ره صواب

✽ آخر خزانه ايرسه كرك نوبهار عمر ✽

✽ اى حقى زخم خارى چكر جله شيخ وشاب ✽

✽ تبديل اخلاقك شرع او عقلا امكانى بيانده در ✽

ارباب دانش واصحاب پيشه خفى دكدر كه افعال اكر مناهج متفاوته اوزره واقعه
 اولوب مبدئه شعور اولور سه اول افعاله افعال نفسانيه واكر مبدئه شعور
 اوليه رق من غير رويه نهج واحد اوزره صدور ايدرسه اكا افعال طبيعيه تسميه
 قلنور * و افعال نفسانيه نفسده غير راسخه اولديغى حالده سر بعة الزوال اولور سه
 (حالت) و امانسك تكرار بله تقرر ايدوب بطيئه الزوال اولور سه (ملكه)
 تسميه اولنور * و ملكه سبيله افعالك نفسدن صدورى بلامهل بلكه بلارويه اولور سه
 اشبو ملكه خوى وطبع وسبحيه معناسنه اولان ضم خاء معجمه ايله (خلق)
 تسميه قلنشددر * و خلق دخى افعال نفسانيه سهولته كندندن صادره اولان ملكه در
 علم مذكورك موضوعى اخلاق اولوب موضوعك تصورى مبادى تصوريه دن
 اواخله تعريف اخلاقى مقاصد اخلاق اولان كمالات انسانيه نك ييسانى اوزر يته
 تقديم اقتضا ايلدى (خلق) بعضا طبيعى اولوب اول خلق طبيعى اولان
 شخص بلا سبب مزاج مخصوص اوزره مفضور و مجبور اولغله نجب معتدبه
 اولديغى حالده ضحك شديد ايله ضحك صادر اولان مزاجى كبدر و خلق مذكور

بعضا عادی اولوب یعنی ابتداده احتیال و تکلفات کثیره ایله حاصل اولوب بعده
ملکته راسخه اولور * مثلاً صبره تکلف دائمی ایله صبری اعتیاد ایدن کسنه مثلاً
و آتفا مذکور حالک ملکته انقلابی غیر منکر اولدیغندن حسا امثله عیدیه شهادت
ایدر * مثلاً فن خطی تحصیل ابتدای امر ده مشقت کثیره و تمشق و فیه به محتاج
اموردن اولوب بعده بالزاوله ملکته راسخه یه منقلب اوله رق تصور حروف و تدویر
ظروف و بین الکلمات و السطور دقایق زیبایش خطه مع سرعت کسب مکنه
و تحصیل قدرت اولور که خطاط دخی بو آثار ملکته واققداردن متخیر اولور *
و حکمای اسلاف بیتنده واقع اولان اختلاف جهتیه بعضیلر خلق جبلتی نفس
اندن قورتلر و جهله نفسک مجبور و معذور اولدیغی شیدن عبارتدر دیدیلر *
و بعضیلر تزکیه باطن استیصال خیانت طریقیه ممکن اولوب بلکه عقل سرعت
منقاد اوله رق ردائک درجه اعتداله وصولنه ذاهب اولدیلر * مثلاً قبیایحدن
برسنه به نفس اقدام ایلوب مضطر اولندقدن چاره سی مساعی شرعی اولان بر فعل
جیل ایله نفسی تسکین و طرف قبیایحدن سمت حسنیه نحو یلدر دیدیلر *
و بعضیلر اخلاق تبدیل و تغییر بنه قائل اولوب لیکن نفس ناطقه تغییر مذکورده
ایدانه متعلقه اولان استعداد و امر جهته نك اختلاف حسیله مختلفه اولور دیدیلر *
ایضاح مقال بودر که اخلاق و ملکته نفس ناطقه ده شهوت و غضب کی مزاج
خاصه تابع قوه بدنیه و قوه مفکره و واسطه سیله حاصلدر * ایددی مزاج خاصه
مستند اولان اخلاق تغییر عسیر و بلکه بعضا معذر اولور اما مزاج خاصه
مستند اولوب بلکه طبیعت مذکوره غیردن مکتسبه اولدیه تغییر یسیر و ادنی
تغییر ایله از اله سی غیر عسیر اولور دیدیلر * و بعضیلری نفس ناطقه انسانیه هر بر
نقیضدن سداجت و طهارت اوزره مخلوقه اولوب اوصافدن نفیسه حاصل اولان شی
مزاج خاصک استعدادی مقتضاسی اوزره اولقدر دیدیلر اشبو قول اخیره کوره
تغییر اخلاق ممکندر * ملکات ردیه نك اوصاف حیده و اخلاق مستحسنیه تبدیلنده
اطفال و شبان حقیقه واقع اولان نجر به دخی بومدعا یه شاهد و اقیدر * زیرا صیانک
تعلیم و تعلمنه نصب و تعیین اولنان معلمین اختیار و مر بیان ابرار مزراع ساحت
صیانده شرارت طبیعتدن رویا و نابت اولان کلاء و هشیم ردائت بمیی بالندریج
قلع و امحا و بدنه بدر معارف و فحتم عوارف حرث و زرع ایدرک سباطه سنجیه سی

شبه بهشت مأوی و هم رنگ مزاج اهل صفا و وفا اولدیغی آزموده ذی بصیر تندر *
 ومدعای مذکورک وجه سداد اوزره اولوب تعلیم و تعلم و تأدیب و تأدیده تأثیرات
 بلیغه و فوائد بدیع اولدیغنه حضرت علی رضی الله عنہک حضرت حسن رضی الله
 عنہ ایلدک لری و صیت لری اعدل شواهد دندر (قال رضی الله عنه انما قلب الحدیث
 کالارض الخالیة ما الی فیها من شیء قبلته فبادر الی الادب قبل ان یفسد قلبک
 و یشتغل لیک) یعنی نور ستکانک قلب صفو تمأبی ارض خالیة منته مشابه سنده
 اولوب هر نه که انبات و القا اولسه مزعه قلب شیء زریعی قبول ایدر * ای نور
 ذیده حیاتم قلب مهبظ الانوار و فوائد قابل الاسرارینه ظلام قسوت مستولی
 و عقل ذکا مآبنه مشاغل دنیا متولی اولدن آداب نفس الامر ی و ادراکات تام
 تذکری ایله مآدب اولمکزی التماس ایدرم مفادینی افاده ایدر * و شاعری قول
 آتیس کلام سابق و لاحق تأیید ایدر (بیت) هی النفس ان تهمل تلازم خساسة
 * و ان تنبعث نحو الفضائل تلتهج * یعنی نفسی اگر اهمال ایدرسن خساست
 و رذالته دوام و اگر صعب السلوک اولان فضائل و معارف جانبنه سعی با یغ ایله
 سوق و اماله ایدرسن فضائله حر یص و آرزو مند اولور دیمکدر (قال علیه السلام
 کل مولود یولد علی فطرة الاسلام ثم ابواه یهودانه و ینصرانه و یمجسانه) اثر
 شریف میامن ردیفندن طبعک ذاتا سداجت و طهارت اوزره مخلوقه اولوب
 صکره لسب من الاسباب ضدینه تحویل و شر و رذالته تغیرینک امکانه برهان
 اولدیغی مثلاً لسب من الاسباب كذلك شر و رذالته خیر و حسنه
 جانبنه تحول ایدمکچی مستباند * و كذلك آیات کریمه قرآنیة و احادیث
 شریفه نبویه ایله مواضع کشیده شر فوارد اولان اوامر و نواهی الهی
 یعنی کذب و بهتان و سائر جله صفات ذمیده دن تحزیر و ترهیب مثلاًو * حلم
 و عفو و صدق و سائر کافه صفات حمیده اکنسانه سوق و ترغیب یورلدیغی
 بتوفیقہ تعالی شرور نفس اماره نک خیره میلنه و جانب بهین بهرینه تغیر و تبدیلنک
 امکانه سند قویه شرعیه در * اما نفس اماره بالسوء رحم مادر دن بلکه صلب
 پدردن انسان ایله توأم دنیا به کلش * و ابتاء جنسیله الفت و معاشرت ایتش
 (والطبیعة سارقة) مآلجحه بونلردندخی بولوب کوردیکنی چالوب چار پمش
 * و فطرت ذاتیه سنی کلیاً تغیر و تبدیل ایتش * و انایت ایچنده قالمش بر هر جایی مشرب

اولش اولعله بونك بونجه مألوقاتندن واز كجاسی وجانب خیر و صوابه میل و اماله
ایتمی غایت كوچدر * و بلكه انسان مجرد كندنی تدبیر و عقلیه اصلاح نفس
ایلك ممكن دكلدر * مطلقا قوه قدسیه اصحابندن بر مری كامل ایله تعریف
الهی به محتاجدر * بنابرین واجب تعالی و تقدس خضر تلری لطفًا و مرحمتًا
خلقی تربیه و ارشاد ایچون کتابلر و پیغمبرلر بعث و ارسال بیورمشدر * خصوصًا
اول مری حقیقی اعظم و حیات بخش خسته دلان عالم پیغمبر مری افندم علیه السلام
خضر تلرینك واسطه علیه لر یله امت مری حومه دن بالعمیه تهذیب اخلاق
ایدوب امر ارض نفسانیه دن قور تولان مخلصین شائنده مظهر فوز عظیم و نائل وصال
رب کریم اوله جقلری تبشیراتی حاوی * و خلاف حرکتله تهذیب اخلاق ایتمیلر
حقیقه تذیراتی محتوی قرآن کریمه و احادیث نبویه ده تعریفات و وصایای
الهییه و فی سبیل الله مجاهدات بدنییه بی آمر و مؤکدایات و بینات شرفوارد
اولمشدر * قال الله تعالی «والذین جاهدوا فینا لنهذبهم سبلنا وان الله لمع الحسین»
و قال تعالی «قد افلح من ذکبها و قد خاب من دسیها» الایه (وجاهدوا فی الله
حق جهاده) الایه جهاده داثر مواضع کثیره ده ده آیات کریمه لر اولوب مأل
حایلرندن فی سبیل الله جهاد ایلك و تزکیه نفس ایتمك هر كسك اوزینه فرض عین
اولدیغی مستباند * و فی الحقیقه جهاد دخی ایکی نوع اولوب اعدای دین اولان
كفار ایله مجاهده به جهاد اصغر و عدو روح سلطانی اولان نفس اماره ایله مجاهده
و غزایه جهادا کبر بیورلمشدر * تنکم جناب مقرر عالم علیه السلام افندم خضر تلری
بعض غزواتدن مدینه منوره به حین عودت لرنده «رجعنا من الجهاد الا صغر الی الجهاد
الا کبر» حدیث شریفی لسان معجز بیانلرندن شرفوارد اولدوقده سلاک صحبتده
مشرف اولانلر یار رسول الله جهادا کبر ندر دیو سؤل ایلدیلر * نفسه جنك ایتمك
جهادا کبر در دیو جواب بیوردیلر * و دیگر حدیث شریفده «اعداء عدوك نفس الی
بین جنبك» بیورمشلر كه انسانك دشمنلرندن ك دشمنی جنبشده اولان كندی
نفسیدر * دشمن خارجیدن بونك شر و مضرتی بدت روحیه و دسایسی اكثر و اوفر
اولدوغندن اصلاح امور داخلیه خارجیهدن اقدم و اهم و جهادی جهادا کبر
اولدیغی امر مقرر و مسلمدر * كفار ایله غزا اگرچه جهاد اصغردر لکن نیت
خالصه ایله فی سبیل الله جهاد ابدن غزاه موحدیندن غازی اولانلری معفو و مغفور
* و نوش صهای شهادت ابدنلری جنت و جمال و درجات عالیات ایله مسرور و مبشر لردر

* اما جهاد اکبر که نفسیه مجاهده ایدن و « موتوا قبل ان تموتوا » سرینده
مظهر روشن * و شهید تیغ عشق الهی اولان زمره مقربین اخباردر * یونلره
اعداد بیوریلان احسان الهی و اکرام ملک تعالی (مالاعین رنت ولاذن سمعت
ولاخطر علی قلب احد) وصفیه توضیف بیورلشد
* ذلك فضل الله يؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم *

* جناب سزایی قدس سره *

<p>قویه سن شیخ ایشکنده کرک باش نه فکر نان اوله سنده نه خود آش یوانده طور طیان مانند بکنشاش ایدوب همت بووارق طاغنی آش اوله سین شیخ ایله تاکه سرداش</p>	<p>ندر اول سکا لازم قرنداش یالن آج ایله شیخ خدمتینی سنی دوکر سوکر سده قیل تحمل چالش شیخکده محو ایله اوزیکی ایره سن برلکه حقه یته سن</p>
---	---

* حقیقت عالمینه چونکه ایردی *

* سزایی کندویه اولدی ایاق داش *

* طالب حقه برمرشد کاملک لزومی بیاننده در *

بالاده شرح و بیان اولدیغی وجهله انسان صلاح معاد و معاشیچون تعین الهی
ایله برمری کامله همه حال محتاج اولدیغی یوزوات گرامده ابتدای عظام علیه السلام
اولدیغی معلوم اولدیه و خاتم الانبیا افندمزدنصره نبی دخی کلیه جکندن (العلماء
ورثة الانبیا) مصداقجه عقبات نفس اماره دن عبوره و مقصد اقصیه به وصوله
مجاهدات بدنییه و ریاضات نفسیه لازم و واجب اولدیغی کی متشرع و متقی واحوال
ساو که کاینده واقف و مقامات روح و قلبه عارف وارث محمدی برمرشد کامل
عیسی نفسه نیت خالصه و اخلاص تام کامل ایله بیعت و انتساب ایتک دخی طالب
حقه اهم و لازم اولدیغی بالاجماع اولیاء عظامک نتیجه بیانلرندن مستفاددر * حتی
سید الطائفة جنید بغدادی قدس سره الباری حضر تلرندن منقولدر که
(من لم یکن له استاد فاستاده الشیطان) و ابو یزید بسطامی حضر تلرینک کلماتنده
کاور که (من لم یکن له شیخ فشیخه شیطان) بیورمش اولدقاری کلمات قدسیه
لریدیخی سالکه جر شد کاملک لزومنه برهان جلیبدر

زیرا انسان لطافت و کثافت اعنی روح و بدن و سارقوای مختلفه و نفوس متباینه
 اوزرینه ایجاد یورش اولغله بونلرک هر برندن برکونا خواطر و واردات
 و تجلیات جالبه و جلایه که احوال قلب و روح و سر در * و شهوات و هوا که
 مقضیات طبیعت و نفس در هر بری بر صورتده کورینور و بر لباس بورینور * بونجه
 احوال مختلفه متغیره بی سالت مبتدی تشخیص و تمیز نیجه ایده * و بوقدر امور
 بوقلون و تلونات حریه احوال اندرون ایچنده بیرشد مطلوبه نوجهله یول بوله
 * و بی تعریف مقامات مختلفه بی نیجه عارف اوله * (و علم آدم الاسماء) و ققجه
 بر معله محتاجدر که هر طورده اسباب ترقی و تنزلی سویلیه و رهن نلردن صافنه
 و محافظه ایچون هر یانه بافته * مر شدک بر افضی بتورد کین قرق اربعین بتورمز *
 نظر ایله شول تشریف الهی به که حضرت خضر علیه السلام حقنه کلور
 (و علمه من ادنا علما) و فکر انداز اول شول معنایه که حضرت موسی علیه السلام
 لساندن وارد اولور (هل تبعك علی ان تعلمن مما علمت رشدا) موسی علیه السلام بوقدر
 نباهت شان و ایه تشا نله مطلع افتاب اسم باطن اولان حضرت خضره شا کرد
 اولوب تعلم علم لدنی ایچون انی شیخ انخذا یدیکج سائرک حالی ندر که نواله
 خوار سماط معرفت و نوش صهبای حقیقت ایلکده باب مر شد کامله سرفرو
 و احتیاجدن مستغنی اوله لهیمات * صادق لر ایله صحبت مطلقا اهل صدق
 نشاندیر و کنجینه سعادت و فوز و فلاحک مقناحی اهل دلك مقبولی اولوب
 کوکالرینه کیرمکدر فقهیم *

✽ جناب سزایی قدس سره ✽

راه حقده جانله اول کیم ایدر عرفان طلب * پشت پا اورسون جهانده ایلسون انسان طلب
 خدمت ایت اخلاصه بر کاملک کیرقلبنه * قدر دریاده ایدر لر دریله مرجان طلب
 سوزیمی اسله بنم اولده صکره کیر یوله * جانبی ترک ایله اندن ایله کل جانان طلب
 نفسکی بر مرده تسلیم ایله ارلک او کرده * اسب زین اماده ایله اندن ایت میدان طلب

✽ رسم درویشی سزایی استین آدایله ✽

✽ آستان کاشنیدن ایلسون ارکان طلب ✽

✽ مردان کرامت و سلوک و استفاضه نیک اقسامی بیانده در ✽

مردان کامله انابه و سلوک و استفاضه اوج قسم اوزره در * اولیکی صحبت جسمانیه در که عالم حس و شهادتده اولان مرشد آمد شد ابله حاصل اولور اغلب صحبت درویشان و سلوکاری بوقیبلنددر * زیرا انسانک ابناء جنسی ابله انسی و حسیات ابله کمال الفتی صحبت مذکور بی اقتضا ایدر که بوضوئیده اخذ نفس و سلوک آسان و اسهلدر * اینکجیمی صحبت روحانیه در که برولی کاملک روحانیتنه داخل اولوب یعنی روحانیت علیه سته ر بط قاب و توجه ایدوب باطندن باطنه کورشمک و دلدن دله سویلشمکدر * نتیکیم حلاج منصورک روحی یوزالی سته د نصکره شیخ عطارک روحانیتنه تجلی ایتدی و عطار دخی روحانیتله انک روحانیتندن اقتباس نور ایلدی و صحبت جسمانیه کبی روحانیتندن پرور شیب اولدی و بایزید بسطامی قدس سره حضرتلری امام جعفر صادق رضی الله عنه افندمرک روحانیت علیه لرندن * و ابوالحسن الخرقانی حضرت بایزیدک روحانیت علیه لرندن تربیه اولدیغی و روحانیتله سلوک ایدوب تربیه اولش دها چوق ذواتک اسملریله حکمایله مناقب اولیاء اللهه مسطور و مقیددر * الحاصل سلوک ایتک مرشد جسمانی به منحصر اولوب مرشد روحانیتدخی اخذ و استفاضه اولور * زیرا هر کمال که انسان آنکله متصفدر صفت روحانیه در کرک صاحبی حیاته اولسون و کرک موت طبعی ابله انتقاله ایلسون بوجهتندن مستفید اولان هر حالده روحانیتندن مستفید اولور * اسماعیل حقی حضرتلری تحفه الوسیمیه و کتاب الخطایده و اشرف زاده عبدالله الرومی حضرتلری مزکی النقوسده بووجهله بیان و تحقیق بیور مشروددر * ایددی طالب حقه حیاته اولان بر مرشد کامل ملاقاتی میسر اولور ایسه فتم المقصود و المطلوب همان دامن رشادیتناهیله برینه جان و دلدن صاریلوب کمال اخلاص ابله انابه ایدوب (کلیت بین یدی الغسال) تسلیمیده اولوب سلوک و استفاضه ایتک کر کدر طریق مشهور و معروف و اسهل اولان بودر * اما حیاته اولان مرشد کامله ملاقاتی میسر اولدیغی حالده آنفایسان اولدیغی وجهله مرشدک قسم ثانیه اولان بر مرشد روحانیه انابه و انتساب ایدوب استفاضه ایدر * شویله که جناب سنبل سنان وسید نظام الدین و هدای عزیز محمود افندی و محی الدین عربی و عبدالقادر انکیلا حضرتلری مثلاً و ارشاد ایله مشهور

کلیندن آخر ته انتقال ایتش اولان ذوات کرامدن برینک روحانیت علیه سسته
انتساب وربط قلب وتوجه ایدوب استفاضه ایتکدر * اگر بوذاتک قهر شریقی
طالبک اولدیغی مملکتده ایسه اراق اراق هفته ده پر کره اولسون کیدوب زیارت
ایلیوب بوذات شریف بنم مر شدم دستگیرمدر وهر احوالم اکا منکشف وعینانز
دنیه ده و آخرته بکا مدد و عنایت انجق بوذات شریفک یوزندن میسر در دیو
حسن اعتقاد ایتلیدر ز را اعتقاد اساسدر اساس اولمچق بنا قورلر * و یولجه
کیدن سالک یورلر * بعده تعظیم وتکریم ایله صدوقه نک ایاغی اوجنه اوتوروب
و کوزلرینی یوموب دنیوی و اخروی بر غرض نفسانی قصد ایتوب خالصا و مختصا
اوجه الله تعالی استک اولدیغی قدر روح مشار ایله ربط قلب وتوجه ایدر *
اوقات سائرده و مشغولیتی اثناسنده فی الجملة تربه شریقی خاطرلق کافیدر * اشته
یولجه عزیمت و نفسیله مجاهده و صلاح و تقوی اوزره دورانه دورانه باذن الله
آثار فیض روغما و بیدار اولور * اگر قهر شریقی دیار آخرد ایسه قرآن کریمدن
وصلوة و سلامدن میسر اولدیغی مقدار اوقوبوب روح علیه سسته اهدا واسم
شریفی یاد ایله دائما محبت اوزره خاطرلق کذلک کافیدر * زیرا روحانیه کوره
اوزاقلق یقینلق اولماز * تکیم رسول اکرم افندمیزک روضه مطهره لرینی کیدوب
زیارت ایتامش اولان و دیار بعیده ده بولانن خواص امتدن اهل محبتک صلوة
و سلاملرینی بالذات جناب رسالتی پناهیلرینک ایشیدوب بلدیکنی * و عوام مؤمنینک
صلوة و سلاملرینک حضور نبویلرینه عرض اولدیغی دلائل الخیراتک حزب اولنده
مستور و مقید اولان یوحدیتک مال عالیندن مستباند (قبل لرسول الله صلی الله
علیه وسلم ارایت صلوة المصلین عایک من غاب عنک و من یأتی بعدک ما حالهما
عندک * فقال علیه السلام اسمع صلوة اهل محبتی و اعرفهم و تعرض علی صلوة
غیرهم عرضا) الحدیث پس روحانیتدن استمداد و استفاضه اولندیغنه اشبوحدیث
شریفدنخی سند و افیدر *

سلوکک (اوجنچی قسمی) صحبت الهیه در که بلا واسطه بالذات حقندن اخذ
و استفاضه اولور * پس با واسطه اخذ فیض ایدن کسه نجوم سائر کیدر که
وساطت قرله شمس انتساب ایدرلر * بلا واسطه اولان کسه افراد طائفه سی
کبیر که افراد ایله حق اراسته جناب یوتدن غیری واسطه اولدیغی کبی اولدخی
بویله در * فاما با واسطه اخذ ایدنه نک حقله کندی میانده نور نبوی اولدیغی

کبی نور مر شد دخی واردر * و یونک مالی بوا ولور که مرید شیخدن و شیخ مشکوة
نبوتین و حضرت نبوت دخی حقندن اخذ ایدر * و فی الحقیقه بلا واسطه اولق
جناب نبوته مخصوص صدر و اور تاده روحانیت نبویه اولد قجه اخذ فیض و وصول
الی الله مکن دکادر * زیرا جمیع عالم حقّه واسطه سی عقل اولدر که روح محمدیدر
* و قرآنده (و ابتغوا الیه الوسیلة) ده وسیله دن مراد فی الحقیقه جناب
نبوتدر * انکچون متابعت شیخ آیین سالکک سلوکی صحیح دکادر بلکه طریق
ضلالده در زیر امایعه و متابعت حقیقه قدّه حضرت رسولدر * بیان اولئان
وجوه ثلاثه اوزره هر شخصک تجلی و استعدادینه کوره باذنه سبحانه و تعالی استفاضه
وسلوک مقدر و میسر در * اما صحبت اولی اغلبدر اکثرناس حسله الفت ایلش
و عالم صورتدن اخذایده کلمشدر * و صحبت ثانیه نادر در زیر اشخصین بینده
مناسبت روحانیه اولق تلطیف مزاج و تعدیل طبعله اولور کثافت عنصریه
و غلبه حکم امکان ایسه اکاماندر * و صحبت ثالثه اندر در یعنی آزدن آزدن زیر
مناسبت سریه ذاتیهیه موقوفدر بوا یسه مناسبت روحانیددن اصعبدر او یس
القرینده یوم مناسبت ثابت اولغله بالفعل حق تعالی دن اخذ ایله شرفراز و آنک
طریقته او ویسیه دیدیلر رضی الله تعالی عنه *

✽ جناب سزایی قدس سره ✽

محمددر جمال حقّه مرآت	محمددن کورندی کندی بالذات
محمددن وجوده کلدی اکوان	محمد رائی و مزئی و مرآت
کورندی چون صفت بیچون ایکن اول	نیچه درک ایده دراک انی هیهات
محمد شرحیدر انفس و آفاق	انی جمله بیان ایلر روایات

✽ سزایی جمع اولور اخذده جمله ✽

✽ نه کیم واردر بدایات و نهایات ✽

(فوائد مهمه بیانده در)

مرشد کاملی سالک مبتدی فصل ییلور و بولور دیووشکل اولور ایسه فی الحقیقه
بوظائفه علیه کبریت اجر کبی نادر الوجود اولوب لیکن شرع مطهره نک احکامی
قیامته قدر باقی اولدیغی کبی مرشدان کرامدخی الی قیام الساعه هر عصرده

دنیاده موجود وارباب استعدادی افاضه دن خالی اولزلر (اوایائی تحت قبایی
 لایعرفهم غیری) فهو اسنجه احوال معنویه لری خلقدن مستور ولباس بشریتله
 ملبس سائر اینشاء بشره مماثل متشابهاتدن اولدقلری جهنتله عقل مجرد ابله
 بیانشه عزلر * مکرکه تعریف الهی واقع اوله ویاقلبی شهادت ابلیه ویا فراسنله تمیز
 ایده انجیق میزان شریعتله اهل سنتدن و صحیح الاعتقاد متشرع واهل تقوی
 اولسنه نظر اوانور * پس طالب حق وعاشق صادق جمال مطلق خلوص قلب
 ایله مولای متعال حضر تلرندن استعانه و نیاز ایدرک ارایجی اولسون یا طالب
 آنلری یا انلر طالبی بولورلر (عاشق که شد که یار بحاش نظر نکرد * ای خواجه
 درد نیست و کر نه طبیب هست) فیاضده بخل یوقدر سن همان عاشق اوله کور
 دردلی اوله کور * البته درمان ایده جک طبیب حاذق بوانور (دیمه عشق ایچره
 بکا کیم اوله رهباب طریق * کبر همان سن یوله الله ولی التوفیق) *
 * طریقت علیه جلوتیه پیری اسکداری (عزیز محمود هدایی) افندی قدس سره
 حضرتلرینک کندی بند کاندندن بلغرادی علی افندیه ارسال بیور دقلری مکتوب
 شریف وصایای نافعه بی شامل اولغله تبرکا عینا قید واملال اولندی *

✽ صورت مکتوب شریف حضرت پیر قدس سره ✽

بعد السلام انها واعلام اوانور که طریقی حق اعز طریق واعز سبل اولمغین سالک
 یومرشد کامله واصل اولیق البته لازم ومهمدر مجرد عقل وکتاب ورسائل کفایت
 ایتمز * اما صحبت مرشد کامل مبسر اولیجیق طالب حق هرکون یوز استغفار (یعنی
 استغفر الله العظیم دیمک) ویدی یوز کلمه توحید واعقاب صلوات خسته ده قرق
 کره تصلیه (یعنی اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی اله وصحبه وسلم * دیمه رک کمال
 اخلاص وحضور قلب وتوجه تام ابله رسول اللهه صلاة وسلام کتورمک وایکی
 رکعت صلوة اشراق والی رکعت صلوة ضحی واون ایکی رکعت صلوة تهجد
 قلمی کرکدر (فاقروا ماتیسر من القرآن) مقنض اسنجه آیات قرآنیه دن هر نه
 قرائت ایدر سه جائزدر جد واهتمام وتوجه تام ابله اولمقدر * واهل طریقت ماه
 وجب وماه شعبان وماه رمضان صائم اولوب اتی کون شوالدن رمضان شریفه
 الحاق ایدرلر * قال رسول الله صلی الله علیه وسلم (من صام رمضان ثم اتبعه ستا
 من شوال کان کصیام الدهر) ودخی عشر محرم وعشر ربیع الاول وعشر

ذی الحجه صائم اولور لر ودخی هفتده اثنین و خیس کونلری صائم اولور لر
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بو کونلرده صائم اولور لر ایدی نیچون صائم
اولور سن یار رسول الله دیوسوال ایلدیلر یوم الاثنین ولادتم کونیدر رعایت ایده رن *
یوم خیس عرض اعمال کونیدر اول کون برعل صالح اوزره اولیق استرین
یوزر مشلر * طریق خلوت وجلوتدن سوال اولمش ایکی طریق بیلله حقه کیدر
پولدر حج صوریده بعض حجاج بحر دن و بعضیسی بردن کتد کلری کبی نهایت
اهل خلوت طریق اسمادن کیدر لر اصول اسماء اون ایکیدر آنوک اهل آزدر *
فی زمانه ایدنجی اسمه واصل اولاتی کامل قیاس ایدوب خلافت و بر لر اهل
جلوت توحید و ریاضت و مجاهده ایله سلوک ایدر لر قال الله تعالی (والذین
جاهدوا فینا لنهدینهم سبلنا) طریق مجاهده طریق صحابه در رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین ایکی طریق اهل ایله بوفقیه صحبت ایشیدم طریق
خلوت وجلوتی جاء مدریس طالب صانقه وصیتدر که روز و شب توحید
شریفه اشتغال و باب ذکرده اهتمام و حقه حجاب اولان نفس اماره نک اخلاق
مذمومه سن مجاهده ایله رفعه اقدام ایده قال الله تعالی (فدا فلیح من ذکیها وقد
خاب من دسیها) اصلاح نفس اهم مهماتندر کشتی کندی نفسنی اصلاح ائمن
غیرک اصلاحنه مباشرت عین غفلتدر و طریقه عالم اولمین رهنا اولیق عین جهالتدر *
ایمدی رعایت شریعت شریف ایله ظاهرین نعمیه و طریقت مشایخ عظام ایله
باطن تنویر ایده (ایس للانسان الاماسی) عالم دنیاده ایکن توحید شریف
نورینه وصوله قصد ایده عموم اهلینک توحیدی علم توحید در خصوص اهلینک
توحیدی عین توحید در عین توحید اوج مرتبه در توحید افعال توحید صفات
توحید ذاتدر یومر اتبه وصول صحبت کامل و مر شده وصول ایله اولور * هله
طالب علی قدر الطاقه شریعتی و طریقتی رعایت و ذکر الله اشتغال ایله کمال
سعی وجد اوزره اوله (من طاب وجد وجد ومن قرع بابا و لج و لج) دیو
یور لشدر * ذکر اسانیده عین و شماله حرکت اصحاب کهف حقنده (و نقلهم
ذات الیمین وذات الشمال) آیه کریمه سندن اخذ ایتلدر موجد توحید شریعتی
نقی صاغ جاننه و اثباتی صول جاننه ایده وعامه مؤمنینه وصیتدر که شریعت
مطهره به رعایتده اهتمام ایدر زیر ظلمات و شر کندن و بحر حیرتدن خلاص نور
کشفله در یا خود شریعتله در والسلام (الفقیه محمود)

✽ جناب نیازی قدس سره ✽

درمان اراردم دردیمه دردم بکا درمان ایش
 برهان اراردم اصله اصل بکا برهان ایش
 صاغ و صولم کوزل ایدم دوست یوز بی کورسم دیو
 بن طشرده ارار ایدم اول جان ایچنده جانان ایش
 اوله صانوردم آرویم دوست غیر یدر بن غیریم
 بدن کوروب ایشدن بیلد مکه اول جانان ایش
 صوم و صلاجه صانم بتر زاهد ایشک
 انسان کامل اولغله لازم اولان عرفان ایش
 قندن کلور یولک سنک یاقنده وارر منزلک
 زدن کلوب کتدیکنی اکلامین حیوان ایش
 مرشدی کدر یلدیره حق سکا حق الیقین
 مرشدی اولیا نلرک ییلد کاری کمان ایش
 هر مرشده دل و یرمه کیم یواننی صار په اوغرادر
 مرشدی کامل اولانک غایت یولی آسان ایش
 آکله همان برسوز درر یوقش دکدر دوزدورز
 عالم قوبر یوز درر کوزن آتی حیران ایش

✽ ایشت نیازینک سوز بن برنسنه اورغز حق یوز بن ✽
 ✽ حقدن عیان برنسته یوق کوز سزلره پنهان ایش ✽

✽ اخطار ✽

ارکان و آداب طریقت علیه بی و نفسله مجاهده و تهذیب اخلاق و تصفیة قلبک
 طریقی و اطوار و اقسام سلوکی و احوال مرشدانی و مقامات اهل اللهی مبین علماء
 محققین حضراتی نیجه کتب مطوله و رسائل مفیده مختصره تألیف بیور مشلردر *
 از جمله احباء العلوم و مشنوی شریف و فتوحات مکیه و مزکی النفوس و کتاب
 الخطاب انشوعلم جلیل تصوفه متکفل و وافی اولغله تفصیلنه اطلاع کسب ایتک
 مراد ایدن ذوات کتب مذکوره به وسائر لرینه مر اجعت بیورسونلر * قدس الله
 اسرارهم و نفعنا الله بعلومهم العلیه * حق تعالی دن جمله مزه عنایت * و انبیا دن
 شفاعت * و اولیادن همت اوله * و مقاصد من حصوله کله * و بختنر آجیله و منزلن
 سحیله و برز خلز من یکیله * و الله الهادی و المستعان *

(جناب مصری قدس سره)

طالب حَقِّ دواست در تندر سر مایه سی * انگیز چون آه و زار ااور همین هم سایه سی
عاشق معشوق یوانده دردی ارتدخه مدام * ارتر آنک دمبدم اقران ایچنده پایه سی
طا عنک اخلاصه ایرمز عمله اعمال ایله * عزتی قوزانی طوط اولدر آنک مایه سی
ارض واسع استرا بسن کمالک کیر قبضه * عرش کرسیدن ککشد بر واینک آیه سی
عارفک کو کلینی یلمز قنده در خلق جهان * اولکه عنقادر به دوشمزیل آنک سایه سی

❖ کیمکه مازاغ البصر سلطانک طفلی اوله ❖

❖ مصر باشول فیض اقدس نوری اولدی دایه سی ❖

❖ امهات فضائل اولان نفوس انسانیه نک تقیمی بیاننده در ❖

حق سبحانه و تعالی حضرت تلمی انسانده قوای ثلثه ترکیب بیوروب بریسی مبدأ
ادراک حقایق و عواقب اموره اشتیاق فکر و نظر و نیک و بد بینی فرق و تمیز
بوقوله در * اینجیسی مبدأ غضب و اخذ سار و انتقام و احوال اوزره اقدام
و ترغع جاه و تغاب و تسلطه شو قدر * او چنجیسی مبدأ جذب منافع و طلب ملاذ
مشتهیات و واسطه میل مآکل و مشارب و مناکدر * قسم اوله قوه نطقیه و عقلیه
و نفس مطمئنه و ملکیه * و قسم ثانی به غضبیه و سبعیه و نفس اماره * و قسم
ثالثه قوه شهویه و بهیمیة و نفس اماره تسمیه قلنور قسم اولک حرکت معتدله سندن
(حکمت) و قسم ثانی ک حرکت معتدله سندن (شجاعت) و قسم ثالث حرکت
معتدله سندن (عفت) تحدث ایدر * امدی امهات فضائل استبواقسام ثلثه در
ماعداسی هواقسامک تقریعات و ترکیباتنددر و بودقاعده ذکر اولان حکمتله مراد
جر بزه ایله بلاهت پینده متوسطه افعال صادر اولان ملکه در * حکمت نظریه نک
عدیل و قسمی اولان حکمت دکدر * زیرا نظریه به قسم اولان حکمت وجودی
برک افعالندن صادره اولان اموره علم معنسانده در بوايسه ملکه دن عبارت خوی
دیکدر *

❖ فائده ❖ معلوم ذوی العرفاندر که حقیقته روح انسانی اولان روح اعظمک
علی وجه الاکتشاف حقیقته و قوف ممکن اولیوب آنجی اصطلاح اهل حقیقت
و اطلاقات ذیشان و معرفته سر . خفی . روح . قلب . فؤاد . صدره عقل . نفس .

و ضم را ايله روع . بحسب المراتب معنای واحد مراد اولوب و بعضاً نفسی حس و حرکت ارادیه و قوه حیاتیه بی حامل برجـ و هر اطفیف بخاری اولغـ له تعریف و بو تعریف ايله معرفه اولان نفس نفس ناطقه اولان قلب ايله بدن انسانی بنده بر واسطه در دیدلر و بعضاً قلبی نفس ايله روح بنده متوسط برجـ و هر نورانی مجرد اولغـ له تعریف و نفس ايله نفس ناطقه بی مراد ایلدیلر تفصیلی شرح فصوصـ در * ایمی قوه نفس انسانی معقولاتی ادراک شانندن اولان روح و نفس ناطقه ايله معنی برجـ و هر علویدن عبارت اولوب قوه نظریه دخی اطلاق اولمشـ در * اگر قوه نظریه بالذات مبدأ ادراک اولور ایسه مدر که دینلور * و بو قوه ايله انسان سائر حیوانانندن ممتاز و محلی دماغ انسانی اولوب نفس مالکی تسمیه قلمشـ در * و اگر قوه مذکوره دفع ضرره مبدأ اولور ایسه محلی قلب اولوب قوه غضبیه و نفس سبعی تسمیه قلمشـ در * و اگر قوه مذکوره جالب نفعه مبدأ اولور سه محلی کبد اوله رقی نفس بیعی قوه شهویه تسمیه قلمشـ در * ذکر اولتان اقسام نشهـ دن هر بر قسمک طرفینی و اوسطی اولوب طرفینی رذیلت و اوسطی فضیلت اولغـ له (خیر الامور اوسطها) کلامی اشـ بو حد اعتدالک شان فضائل نشانی حقنـده اولسی مناسبات مقوله دندر

انفا ذکر و بیان اولتان * نفوس مذکوره بی تزکیه و تصفیه ايله افراط و تفریط جالبـ رینه میل ایتوب حد وسطا اولان اوج فضا بر شخصـده توفیق الهی و سعادت ناهـ شاهی ايله مجتمع * و کوکب سعادت بی اوج فضائلک اجتماعندن اوج رفعتـده ملتـع اوله * اول شخصـ عدل اولور * و مجموعـه عدالت دیرلـ عدالتک ضدی همان جوردر * و جور فضائلک بر عسی معدوم اولغـ له تحقق ایدر * اشـ بو اوج اصل و امهات فضائلدن هر بر فضیلت ایچون آثار کثیره و شعب و فیه اولغـ له بشقه بشقه بیانـه شروع اولندی

❖ قوه ملکـیه نک حد وسط اولان حرکت معتدله سی حکمندر که مالک
❖ اولان ذات حسن خلق و عدالت صاحبی اولور و بو حکمتک
❖ تحنـده بدی نوع ملکـه حسنـه مدر جدر

اولکـیجی (صفای ذهنـدر) صفای ذهن مطالبـه و وصولدن مانع تشویش و اضطرابدن
مـر اوله رقی مقدمات قیاسدن مطلوبک استخراجـه نفس ناطقه نک استعدادندن

عبارت اولان ذهنك كدورتدن پاكيزه اولمسيدير * بوتك طرف افراطى مقدار
مطلوبدن متجاوز ذهنك اتهايدير * افراط صورتمده مطلوب ذهنك مى
وماوى سندن كيرو قالوب قائده حاصل اولماز * وفريط صورتمده نفس ناطقه ده
حاصله اولان ظلمات سبيله ذهنك مطلوبدن كيرو قاسى لازم كلور * وبوظات
استنباط نتايجده برقصور جبلى وياخود مؤخرأ موجب قصور اولان برخصوصى
اعتقاد سبيله در اكر جبلى ايسه تكلف ايله واكلر تعود حسيله ايسه اول عادت
مكروهك تركنه صرف نقدينه غيرت لازمدر

ايكنجيسى (جوده فهمدر) جوده فهم لازمدين ملزومه وقضيه دن عكس
نقيضه وعكس مستويسنه بلا توقف ذهنك صحت انتقالندن عبارتدر * بوجوهله
تعبير ضرور يده ميديليرجد خفادر كار اولغله ملزوم ولازم وملازمه نك بر مقدار
بيانته حاجت مس ايلدى * ايمدى لازم برشيدر كه شى آخردن انفكاكى ممتمعه اوله *
شى اول لازم وشى آخر ملزومدر * مثلاً انسانك معناسى وماهيتى اولان حيوان
ناطق ملزومدر * معنائى مذكورى على وجه الصحت تفكر ايلسك انسانك علمه
وصنعت كتابته قابليه ذهن انتقال ايدر علم وصنعت كتابت انسانك لازمى
اولور * واربعه بى تصور ايلسك متساويينه انقسامى ذهن ادراك ايدرار بعه
ملزوم متساويينه انقسام لازمدر * وكذاك اربعه بيه زوجينك لزومنده
اربعة ملزوم زوجيت لازم اولور * وملازمه برشيدك برشيدن انفكاك كنك
امتناعيدر * مثلاً نارك دخاندن ودخانك ناردن ايرلسنك محال اولمسيدير
وهر لازم ايله ملزوم بيننده وجود ملازمه متحققه اولوب تفصيلى فن منطقه در *
وفهم تام ودقت مالا كلامك محسنت مى غوبه سى حقنده حضرت على كرم الله
وجهه ورضى الله عنه دن صادر اولان كلمات حكمت انجمادندر (من فهم
علم غور العلم) بر كسه ذى وفطين اولسه قعر علمه واصل ومرتبه فضيلته ناثل
اولور * زيرا انسان فهم ايله مسمى قوة اوزرينه مجبول ومفطور اولغله برشيدن
آخره بلاتخلف انتقال شاندنددر * اما بالفعل انتقالك فقدانى شرائطنك عدم
وجودندن وحال طفوليتده آت فهم غير موجوده اولمى وياخود غباوت عارضه
مثلاو بر مانع وقوعندن نشئت ايدر * زيرا انسانده فهم جبلى اولوب خلافى لافه
اولمى امر محققدر * وجودت فهم درجه وسطاده اولوب (تفریطنه) ابطاد بنور
بوقوهك صاحبه تاخر فهم ملكه اولمقدن عبارتدر * (وافراطنه) بلايقان على
سبيل الاختطافى سرعت تخيل ديتور *

او نجیبی (ذکادر) ذکار ملکه در که مقدماتدن استخراج نتایج و دلائل و رموزدن
 استنباط مطالب ایتک سهل و آسان اولور * اعدی استدلاله شروعندن مقدم
 اولان قوله دعوی و شروعندن صکره قبل التحصیل اولان قوله مطلوب و بعد
 تکمیل الاستدلال واقع اولان قول مذکورہ نتیجہ دینور * ذاتا دعوی و مطلوب
 و نتیجہ برشیدن عبارت اولوب اعتبارا بشقه بشقه اسمله تسمیه قلمشردر * مثلا
 العالم حادث دعوی . لانه متغیر صغری . وکل متغیر حادث کبری . العالم حادث
 نتیجہ در * خلاصه مأل ذکا مقدماتدن نتایجہ ذہنک سرعت انتقاندن عبارتدر
 یعنی قیاسک صغری و کبری سنده اعمال فکر صحیح و تدبیر سالم اولدیغی آنده
 نتیجہ یہ ذہنک دفعه وصول و ادراکیدر * و ذکار فضیلت متوسطه اولوب (تفریطی)
 بلادندر * بلاد تدخی یا متساهی اولوب لازومدن لازمه و بالعکس و شکل اولدن
 نتیجہ یہ عدم انتقال ملکه اولور * و یا خود غیر متساهی اولور بوصورتده
 انتقال مذکور و استنتاج مزبور غایت متعسر و مشکل اولور * بومقامده کی
 بلادندن مراد بلادت خلیف اولیوب بلکه بلادت مکنتسبه در که
 ریاضات فکریه ایلہ ذہنی عدم تصیقندن حاصله برداریده در *
 و اما افراط ذکا برخباندر که اول قوه صاحبی دائره صدق و استقامتدن تجاوزه
 و جاده شریعتدن انحراف و انحیازه سبب مستقل اولدیغی حالده خبط عشوائیه
 خبط ایدر * هر قدر فضیلتدن معدوده شئیک زیاده سی ایسه ینہ مذموم و ید
 انسانده کی اصبع سادسه مثابه سنده اولدیغندن غیر معتبردر و حکما * البلاهة
 ادنی الی الخلاص من فطانه بترا * فطانت مفرطه دن بلاهت خلاصه اقر بدر
 و افراط ذکابی ذم حقه دینشدر * ای کان و تیرها بر ساخته * صید نزدیک و تو
 دور انداخته * هر که دور انداز ترا و دور تر * از چنین صید است او مہجور تر *
 در نجیبی (حسن تصوردر) حسن تعقل دخی اطلاق اولور حقایق اشیادن
 علی ماہی علیہ بحثدر * یعنی استکشاف مطالب ایتکده نه واجب اولان نسنہ یی
 ترک و اہمال و نہ مدخلی اولیانی اخذ و استعمال ابلر هر ماده یہ مناسب اولان حد
 و مقدار رعایتدن عبارتدر طرف (تفریطی) تمام مطلوبی تعقلدن فکرک قصوریدر کہ
 کاملا مطلوبی احاطہ ایدہ من و طرف (افراطی) مطلوب اوزرہ زائد اموری تعقلہ
 فکری صرفدر بودخی ذکا کجریانندہ قوه * میرہ * ناقده نک قصورندن نشأت

ایدر * فائده * منطقین علمی ایکی قسمه تقسیم ایلوب بر قسمه علم تصوری و قسم
دیگرینه علم تصدیقی تسمیه ایلدیله * اگر علم حکمدن عاری اولورسه تصور سازج
دیدیلر * مثلاً انسانی نفی و اثباتدن عاری اولورق تصور مثلاًو * یاخود علم حکمه
مقارن اولورسه تصورات ثلثه مع الحکم تصدیق دیدیلر * مثلاً انسانی تصور
وانسان اوزرینه کاتب اولغله و یاخود کاتب اولماق ایله حکم مثلاًو بصورته
تصور مطلق برشیک عذر العقل صورت حاصله سندن عبارت اولور * مثلاً
انسانی تصورک معنای انسانی فرسدن و بقردن و سایر حیوانانن تمیز ایدز
برصورتک عقده حصولندن عبارت اولور * تنکیم مرآتیه برشیک صورتک
حصولی کی انجق مرآتیه مثل محسوسات و عقده مثل معقولات ثابت اولور
و حکم برامری ایجابو یا سلبا آخره اسناددر ایجاب و ایقاع نسبت و سلب انتزاع
نسبتدر * مثلاً الانسان کاتب و یاخود الانسان ایس بکاتب دیناسه مثال اولده
کاتبی انسانه اسناد و ثبوت کتابتک نسبتی انسانه ایقاع اولور اشبو ایقاع
عبارتدر * و مثال ثابده کتابتک ثبوتک نسبتی انساندن رفع اولندی اشبو رفع سلب
دعکدر * اعمدی ابتدا انسان بلمک ثابیه مفهوم کاتب بلمک ثالثاً کتابتک انسانه ثبوتی
بلمک رابعاً وقوع نسبتی جزماً اذعان و قبول ایلمک ایله تصدیق حاصل اولور *
انجق تصورات ثلثه تصدیق شرطی اولمسنه ذاهب اولدیله * و اشبو
اذعانه دخی تصدیق و حکم تسمیه قلندی و وقوعه تعلق ایلدکده ایجاب و ایقاع *
و غیر وقوعه تعلق ایلدکده سلب و انتزاع تسمیه قلنددر

بشخصی (سهولت تعلمدن) بشخصی مرتبهده واقع شده حکمت سهولت تعلمدر
اشبو سهولت تعلم بلاکلفت و زیاده سعی و مشقتسزجه نفس ناطقه تک ادراک
مطلوبه قوت و اقتدارندن عبارتدر * بونعمت عظمی (اولئک الذین کتب فی قلوبهم
الایمان و ایدهم بروح منه) نظم جلیلتک سر حکمت مآبنی کردن ایقان و استطاعتنه
پیوند و دستگیری توفیق هدایت رفیق ایله واصل سر منزل تحقیق بی کرند اولان
ذوات بی منند حقارنده در اعمدی سهولت تعلم آنجق قلوبی انوار الهیه ایله منوره
اولان ذواته وجودی بدیهیاتدن اولوب و فضائلک اعلا سندن اولمی رهین
ایقان اولدی * و فضیلت مذکوره تک طرفانی موجود اولوب طرف تفریطی
تصعب تعلمدر بوصعوبت جهتیله مطلوبه وصول متعسر و یاخود متعذر اولوب

تبر مراد هرف مقصوده تیز واصل اوله میوب پسمانده اولور * وافرادی صور
مبادی و مقدمات ثبوت یافته ساحت ادراک اولدن جانب مطلوبه نفسک مبادرتندن
عبارتدر بوصورنده مطلوبه مبادیسی غفلتله وجودی ذهنده ظنی اولوق لازم
کلور (بیت) زبان لاف رسوایککنند ناقص کالانرا * کرو برخاک مالده پرافشانی
بسته پالانرا *

التنجیسی (حفظدر) حفظدخی اکتساب ایله حاصله وادراک اولغش اولان
صورتلری ضبطدن عبارتدر * بدیهیات ایله حاصله اولان صورک ضبطنه
حفظ اطلاق اولمیدن اکتساب ایله تقیدر اولندی * زیرا السماء فوقنا مثلاً
قضایای بدیهیه ذاتاً محفوظ حکمنده اولغله محسوطی حفظ جائز اولر
و حفظ مذکور قضیاتدن معدود و امثالی مثلاً طرفانی موجوددر طرف (تفر
یطی) مطلوبه کندو ایله انتفاع اولنه حق صوری استنباتدن غفلت و طرف
(افراطی) اصلاً کندو ایله انتفاع اولنیه حق اموری احاطندن عبارتدر

یلتنجیسی (تذکردر) یدی شبهه ناک یلتنجیسی امور محفوظه مضبوطه بی دیله
دیکی آتیه علی ماهو علیه ذهنده آتیان و کتور مکن عبارتدر اشبو قضیات ایچون
دخی طرفان موجود اولوب (تفریطی) امور مهامدن مرعاتی واجب اولان
شی * اهمالندن نشأت ایدن نسیان (وافراطی) مدرکاتدن مالایمیده تضییع
اوقاتی مقتضی استعراضدر یعنی عدم مبالا ایدن عقلانه اغزی نه کلانی تقوهر *
ایمدی تذکر حفظدن مطلقاً اخص و بواقیدن من وجه اعمدر وجه اعمتی ظاهر
اما اخص اولسی * زیر اصور مدر که بی ضبط صور مدر که بی اجبالا علم مشابه سنده در
واستحضار صور مدر که اول صور مدر که ایله تفصیلاً عمل مشابه سنده اولغله *
علم مشابه سنده اولاندن اخص اولدیقی امر جلیدر زیرا عمل علمی مستلزمدر
من غیر عکس فافهم *

اشبو شعب سبعة نك وجه ضبطی بیان آتیدن معلوم اولور * امدی علی ماهی
علیه مدرکاتی تحصیلده اولو جودت آلت و ثاباً جودت تحصیل مطلوب لازمدر
* اولکیسی صفاء ذهندر * ایکنجیسی که جودت تحصیلدر اگر تصورده
اولورسه * جودت فهمدر اگر تصدیقده اولورسه * ذکادر اگر تصورله
تصدیقدر اعم اولورسه اودخی یاتیمین مطلوب و ماعدادن تمیزده اولور که

ظهرنده ما کولات قسمندن احد افنديك اشترا ايلديكي بعض شيلر بهاسندن
 اصنافه اولان ديوني يازيلو ايمش عجله سندن كوزه موب بوش جاننده
 زارچه بي يازمش پادشاه فروس آشان مشار اليك تحري رينه ديدۀ عنايتلري
 تعلق ايتد كده استشاره واستجواب اولنان كيمسـ نه نك ذهـ نده خدشه فكر دين
 اوله اندن رأي حسن وجواب صواب اومولماز بيوروب في الحال انواع احسان
 ايله مومي الهي شادمان بيور مشلر روح الله روحه (حكاية) امويـ دن مر وانك
 قاضيـ سـ كرى نوح بن مريم كرمه سنى تزويج مراد ايلد كده جار ملاصقي اولان
 برنجوسى بي احضار ايدوب خصوص مر قومي استشاره ايدر * مجوسى تعجب ايدرك
 سبحان الله جلـ نه ناس امورل ينى سرك ايله استشاره وجنا بـ كـ دن استفسار ايدرل كن
 سز نـ له استشاره ايدر سـ كن ديد كده * قاضي مشار اليه يوق البته بو خصوصـ ده
 سن بررأى وتدبير ايله دخترى كيمـ تزويج انسـ بـ وصواب اولور بيان وافاده
 ايت ديچك مجوسى دخـ امر تزويجـ ده ملك فرس اولان كسرى كـ ثـ مالـ جانـ بـ نـ
 اختيار ايدوب دختر واقرباسنى اغـ يـ اـ دن اولان كيمـ لـ رـ تزويج ايلـ * ملك روم
 اولان قـ صـ ر حسن وجمالـ جانـ بـ نـ ترجمـ ايدوب قنغـ فردا حسن واجل ايسـ اكا
 تزويج ايدر * ملوك عرب نسبـ جانـ بـ نـ ترجمـ ايدوب نسبـ ده شرافت واصلـ ده
 طهارت اولان كيمـ لـ رى داماد ايدرل * سـ رـ بـ يـ بـ كـ ر محمد صلى الله تعالى
 عليه وسلم دينـ جانـ بـ نـ اختيار ايدوب دين و ايمانـ ده قوت وعلم واعتقادـ ده صلابت
 وهر خصوصـ ده استقامتى اولان ذوات كرامـ ده دختر با كـ رـ لـ رى تزويج بيورلـ ر ايدى
 فكر و تأمل ايلـ ده قنغـ سـ نه اقتدا و كيمـ اثرينـ ده افتـ لايق واحـ رى ايسـ اتى ترجمـ
 واختيار ايله ديـ جواب و بر مشـ در (كلام حكمت ارتسام مشهور در كـ بر كيمـ سـ
 درت شـ نه موفق اولور ايسـ درت شـ او كيمـ سـ دن ممنوع اولماز (اولكى حق
 سبحانـ ده تعالى نك احسان ايلديكى نـ مـ شـ كـ رـ موفق اولور ايسـ زيادـ نـ مـ ت
 او كيمـ سـ دن منع اولتماز (ايـ كـ بـ نـ بـ تـ بـ هـ موفق اولور ايسـ قبول توبـ او كيمـ Sـ دن
 منع اولتماز (اوچـ بـ نـ بـ هـ موفق اولوب هر امورـ نـ ده استـ خـ رـ ايدـ رـ سـ ده او كيمـ Sـ دن
 خير منع اولتماز (درـ نـ بـ نـ Bـ امورـ نـ ده مشورتـ هـ موفق اولور ايسـ او كيمـ Sـ دن صواب
 منع اولتماز (حكاية اولـ مـ سـ كه منصور خليفـ نـ كـ عيسى عبد الله بن عـ لـ دن خلافتـ هـ
 و سياست ملكـه خلـ لـ ايراث ايدر نـ بـ رجا حرـ كـ تـ ظهور ايمـ كـ له جلب وسـ رانـ ده

نیر مراد هدف مقصوده تیز و اصل اوله میوب یسمانده اولور * وافرادی صور
مبادی و مقدمات ثبوت یافته ساحه ادراک اولدن جانب مطلوبه نفسک مبادرتدن
عبارتدر بوصورته مطلوبک مبادیسنی غفلته وجودی ذهنده ظنی اولوق لازم
کلور (یت) زبان لاف رسوا میکنندن ناقص کالانرا * کرو برخاک مالد پرافشانی
بسته پالانرا *

التنجیسی (حفظدر) حفظدخی اکتساب ایله حاصله و ادراک اولمش اولان
صورتلری ضبطدن عبارتدر * بدیهیات ایله حاصله اولان صورک ضبطنه
حفظ اطلاق اولمیدیغندن اکتساب ایله تقید اولندی * زیرا السماء فوقنا مثلاً
فضایای بدیهیه ذاتا محفوظ حکمنده اولغله محفوظی حفظ جائز اولمز
و حفظ مذکور فضیلتدن معدود و امثالی مثلاً طرفانی موجوددر طرف (تفر
یطی) مطلوبه کندو ایله انتفاع اولنه جق صوری استنباتدن غفلت و طرف
(افراطی) اصلاً کندو ایله انتفاع اولنیه جق اموری احاطندن عبارتدر

بدنجیسی (تذکردر) بدی شعبه نیک بدنجیسی امور محفوظه مضبوطه بی دیله
دیکی آنده علی ماهو علیه ذهنه اتیان و کتور مکنن عبارتدر اشبو فضیلت ایچون
دخی طرفان موجود اولوب (تفریطی) امور مهامدن مرعاتی واجب اولان
شیء اهمالدن نشأت ایدن نسیان (وافراطی) مدرکاتدن مالا یعنیده تضییع
اوقاتی مقتضی استعراضدر یعنی عدم مبالاتدن عقله اغرنه کلانی تفوهدر *
ایمدی تذکر حفظدن مطلقاً اخص و بواقیدن من وجه اعمدر وجه اعمیق ظاهر
اما اخص اولسی * زیرا صور مدر که بی ضبط صور مدر که به اجبالا علم مثابه سندهدر
و استحضار صور مدر که اول صور مدر که ایله تفصیلاً عمل مثابه سنده اولغله *
علم مثابه سنده اولاندن اخص اولدیغی امر جلیدر زیرا عمل علمی مستلزمدر
من غیر عکس فافهم *

اشبو شعب سبب نیک وجه ضبطی بیان آتیدن معلوم اولور * امدی علی ماهی
علیه مدرکاتی تحصیلده اولاً جودت آلت و ثانیاً جودت تحصیل مطلوب لازمدر
* اولکیسی صفاء ذهندر * ایکنجیسی که جودت تحصیلدر اگر تصورده
اولورسه * جودت فهمدر اگر تصدیقده اولورسه * ذکادر اگر تصورده
تصدیقندن اعم اولورسه اودخی یا تعبیرین مطلوب و ماعدادن تمیزده اولور که

ظہرندہ ما کولات قسمندن احمد افتدینک اشترا ایلدینکی بعض شیلر بہاسندن
اصنافہ اولان دیونی باز یلوایش عجلہ سندن **ک**ورہ موب بوش جانندہ
زارچہ بی یازمش پادشاہ فروس آشان مشار الہک نحر برینہ دیدہ عنایتلری
تعلق ابتدکدہ استشارہ واستجواب اولان کیمسندہ نک ذہندہ خدشہ فکردن
اولہ اندن رأی حسن وجواب صواب اومولماز یوروب فی الحال انواع احسان
ایلہ موی الہی شادمان بیورمشلر روح اللہ روحہ (حکایہ) اموبہ دن مر وانک
قاضی عسکری نوح بن مریم کریمہ سنی تزویج مراد ایلدکدہ جارملاصق اولان
برمجوسی بی احضار ایدوب خصوص مر قومی استشارہ ایدر * مجوسی تعجب ایدر
سبحان اللہ جلہ ناس امور لینی سرتک ایلہ استشارہ وجا بکرن استفسار ایدر لکن
سز بملہ استشارہ ایدر سکر دیکدہ * قاضی مشار الہ یوق البتہ بو خصوصہ
سن بر رأی وتدبیر ایلہ دختریمی کیمہ تزویج انسب و صواب اولور بیان واقفہ
ایت دیچک مجوسی دخی امر تزویجہ ملک فرس اولان کسری کثرت مال جانبی
اختیار ایدوب دختر و اقرباسی اغتیبادن اولان کیمسندہ تزویج ایلر * ملک روم
اولان قیصر حسن و جمال جانبی ترجیح ایدوب قنفی فردا حسن واجل ایلہ اکا
تزویج ایدر * ملوک عرب نسب جانبی ترجیح ایدوب نسبہ شرافت واصلندہ
طہارت اولان کیمسندہ لری داماد ایدر * سزنا پیغمبر یکر محمد صلی اللہ تعالی
علیہ وسلم دین جانبی اختیار ایدوب دین و ایماندہ قوت و علم واعتقادندہ صلابت
وہر خصوصہ استقامتی اولان ذوات کرامہ دختر یا کیزلر بی تزویج بیورلر ایدی
فکر و تأمل ایلہدہ قنغیسندہ افتدا و کیم اثرینہ افتقا لایق و احرری ایلہ اتی ترجیح
و اختیار ایلہ دیو جواب و برمشدر (کلام حکمت ارتسام مشهوردر کہ بر کیمسندہ
درت شیتہ موفق اولور ایلہ درت شیء او کیمسندہ ممنوع اولماز (اولنکی حق
سبحانہ و تعالی نک احسان ایلدینکی نعمہ شکرہ موفق اولور ایلہ زباندہ نعمت
او کیمسندہ منع اولماز) ایکنجی توبہ یہ موفق اولور ایلہ قبول توبہ او کیمسندہ
منع اولماز (اوچنجی استخارہ یہ موفق اولور ہر امورندہ استخارہ ایدر سدا و کیمسندہ
خیر منع اولماز) دردنجی امورندہ مشورتہ موفق اولور ایلہ او کیمسندہ صواب
منع اولماز (حکایہ اولمشکہ منصور خلیفہ نک عیسی عبداللہ بن علیدن خلافتہ
وسباست مالکہ خلال ایراث ایدر نابرجا حرکات ظہور ایتکلہ جلب و سمرانندہ

حبس ایدر و بو خصوصه خلیفه حضرت لری مکدر ایکن کوفه ده والی اولان دیگر
عی زاده سی عیسی بن موسی دندی حرکات نا برجا ظهور یی استماع ایلد کده
حزن و غمی مر داد اولور بونلرک دفع وازالهری امر نه ذکر ی اتی تدبیری ایدوب
کوفه دن عیسی بی جلب و احضار و رسم تعظیم و تکریمی ادا و ایفا د نصکره خلوت
ایدوب عرض خلوص ایدرک هر حالده سن بنم صادق و معتمد سن و خدمتک نزد
خلافتمده مشکوردر و سکا بنم زیاده نعمتی مستحق چه بر خدمتک سکا بنای دولتی
دخی موجبدر سکا تحمیل ایدر حکم حسن ظن ایدر مکه ایدر حدی اتمام
و حصول پذیرا و لماستنده جد و اهتتام ایدر سن بنم عیسی بی امیر المؤمنین حسن
ظنکر کبیر امر یکن هر نه ایسه امر و زمان بیورک اجر استنده بذل مقدور
ایله ده سرمو تقصیر و تسکاسل ایلم دیدر کده خلیفه عمر عبدالل بن علیت خلافتمه
تعرض و ملکمره تصدی جایگیر ضعیفی اولقله جابجا الذی غتته و فساد ایله دن
خالی دکلدر * بناء علیه سراه جلب و بر محل محفوظه حبس ایلدم آل و سرا
قتل ایله دیو امر ایدوب قید و بند ایله تسلیم یلدی * بوندن تصورک مرادی
عیسی عبد اللهی قتل ایتد کد نصکره صاب ایله قرداشلر یی دعواچی ایدوب
عیسانی دخی قصاص قتل ایله ایکی سی بردن بیورک ایلی * بونتی اضمار ایله
قاقوب حجه کندی * عیسی تأمل و تفکر ایدوب خصوص منوری بر کیمسه
ایله استشاره ایله هر حالده انساب و اولادر دیو عقل و دانا و امور و تدبیرنده بی
قصور کنینت حسن ظن و اعتقادی اولان بونس بن فره بی احضار و مأموریت
مذکور یی کشف و اشکار و استشاره ایلدی * یونس بی امیر عمکی حفظ سبیل
نفسکی حفظ ایله صافق قلند تصدی ایچوب بلکه وفایه ایله لکن بر کرلو محله
حبس ایدوب اصلا بر فرده حبسکی اعلام و اشاعه ایله اکل و شربته دقت ایله
خلیفه کلوب سوال ایلد کده امر یگری تنفیذ ایلدم صورتی کوسفر * بنم ظنه
کوره خلیفه نک سکا بوسپارشی دیسیددر اگر عبد اللهی اعدام ایدر سن کادیکنده
قرداشلر یی سکا دعواچی و امر یی انکار ایدر بعده سنی دخی اولدرر دیوب
خلیفه نک اضمار ایتد بکی قصد یی فکر و ترتیب ایله ایله انتاج ایتد یوب عیسیایه
بیان ایدر * عیسی دخی رأی و نصحه ایله عامل اوله رق عیسی خانه سنده محفی
بر محله بر فردی مطلع ایتدک حفظ ایدر و خلیفه اعدام ایلد بکنی اشعار ایله

غمناکی حضور لر بنه کتور دوب بوموعظه حسنه بی وصیت بیوردیلر *
 ای اوغلارم حق سبحانه و تعالی دن غیت و شهادتده اتقا و خشیت و آخرته میل
 و رغبت و دنیادن زهد و اعراض ایدک * و دنیادن فوت ایلدیکلر شینه تأسف
 ایلک و دائماً خیر ایشلیک ظالمه حصومت و مظلومه اعانت ایلک و حال رضا
 غضب کزنه کلمه حقیدن عدول ایشک و غنا و فقرده استقامت اولزه اولک
 و دوست و دشمن کزنه عدالت ایدک * و حال نشاط و کساده عمل خیر
 و طاعانده اولک و شدت و رخاده و سرورده و کدرده الله تعالی دن راضی اولک
 * ای اوغلارم برفعلیکه ظاهری شر و کریه کور خوب لکن آئی ایشلکه جنته
 نائل اولنور اول فعل کریه دکدر آئی ایشلیک اما ظاهرده کوزل کور خوب انجایی
 نار اوله آئی ترک ایدک * هر برجتنک نعمتی دوننده اولان نعمت حقیر و عذاب
 آخرتک دوننده اولان بلا عافیتدر * ای اوغلارم برکیمسه کندی نفسنک عیبی
 کوروب و بیلورسه غیرک عیبندن مشغول و غافل اولور یعنی عیب غیری کورمز *
 و برکیمسه حق سبحانه و تعالی نک تقدیر و تقسیمه راضی اولسه فوت اولان شایره
 محزون اولماز * و برکیمسه بغی و طغیان سیغنی سل و اخراج ایدرسه عاقبت اوسیفله
 کندی مقول اولور * و موئن قرنداشی ایقاع ایچون قیو قازار ایسه اول قیویه
 کندی دوشر * و آخرک خطاسنی اعظام ایدن کیمسه کندی خطاسنی اونودر *
 و برکیمسه رأی و تدبیرینه عجب و غرور ایدر ایسه خطا و ضلالتده واقع اولور *
 و کندی عقلیله آخرک رأی و استشاره سنندن مستغنی اولورسه یعنی مشورت ایتمز
 ایسه ذلیل اولور * و ناسه تکبر ایدنلر عاقبت حقیر و ذلیل اولور * و برکیمسه
 انزال و ارازل ایله کوریشور یعنی اختلاط ایدرسه و مداخل سوء و مواضع تهمتیه
 داخل اولان هر نه قدر صوج ایلماش ایسه ده متهم اولور * و علما ایله مجالسسه
 ایدن موقر و معظم اولور * و چوق مزاح و لطیفه دن استخفاف اولنور و برکیمسه نه بی
 اکثارا ایدرسه یعنی دائماً ایش کوچ ایتدیکی قول و فعل ایله مشتهر و معروف اولور *
 و چوق سوبلینک خطاسی اکثر و خطاسی اکثر اولانک ادب و حیاسی قلیل و حیاسی قلیل
 اولانک ورع و تقواسی قلیل اولور ورعی قلیل اولانک قلبی میت و قلبی میت اولان
 عیاذ بالله جهنمه داخل اولور * ای اوغلارم ادب میراندر و حسن خلق خیر قریندر
 ای اوغلارم عافیت اون جزو در طقوز جزئی ذکر اللهدن ماعد اولان صمت و سکوتده

حبس ایدر و بو خصوصه خلیفه حضر تازی مکدر اپکن کوفه ده والی اولان دیگر
 عی زاده سی عیسی بن عوسی دندخی حرکات نا برجا ظهور بی استماع ایلد کده
 حزن و غمی مز داد اولور بونلرک دفع وازاله لری امر نده ذکر ی اتی تدبیری ایدوب
 کوفه دن عیسی بی جلب و احضار و رسم تعظیم و تکریمی ادا و ایفاد نصکره خلوت
 ایدوب عرض خلوص ایدرک هر حاده سن بنم صادق و معتمد سن و خدمتک نزد
 خلافتده مشکوردر و سکا بنم زیاده نعمتی مستوجبه بر خدمتک سنک بقای دولتکی
 دخی موجبدر سکا تحمیل ایده حکم حسن ظن ایده ر مکه اول خدمتی اتمام
 و حصول پذیرا و لما سنده جد و ا هتمام ایدرسن دینچه عیسی ای امیر المؤمنین حسن
 ظنکر کیدر امر یکنز هر نه ایسه امر و فرمان یورک اجرا سنده بذل مقدور
 ایلده سر و تقصیر و تسکات ایلیم دید کده خلیفه عمر بن عبد الله بن علینک خلافتنه
 تعرض و ملکر نه تصدی جایگیر ضعیفی اولمغله جابجا القای فتنه و فساد ایلده دن
 خالی نکدر * بناء علیه سراه جلب و بر محل محفوظده حبس ایلدم آل و سرا
 قتل ایلده دیو امر ایدوب قید و بند ایلده تسلیم ایلدی * بوندن متصورک مرادی
 عیسی عبد اللهی قتل ایتد کدنصکره عبد اللهک قر نداشتلر بی دعواچی ایدوب
 عیسانی دخی قصاصا قتل ایلده ایکیسینی بردن تورمک ایدی * بونیتی اضمار ایلده
 قانقوب حجه کندی * عیسی تأمل و تفکر ایدوب خصوص مزبوری بر کچمه
 ایلده استشاره ایلک هر حالده انسب و اولادر دیو عاقل و دانا و امور و تدبیرنده بی
 تصور کندیتک حسن ظن و اعتقادی اولان یونس بن فره بی احضار و مأموریت
 مذکور بی کشف و اشکار و استشاره ایلدی * یونس ای امیر عیسی حفظ سبیلده
 نفسکی حفظ ایلده صاقر قتلنه تصدی ایتوب بلکه وقایه ایلده لکن بر کرلو محله
 حبس ایدوب اصلا بر فردده حبسکی اعلام و اشاعه ایلده اکل و شربنه دقت ایلده
 خلیفه کلوب سوأل ایلد کده امر یگری تنفیذ ایلدم صورتی کوستر * بنم ظنه
 کوره خلیفه نک سکا بوسپارشی دسیسه در اگر عبد اللهی اعدام ایدرسن کدیکنده
 قر نداشتلر بی سکا دعواچی و امر بی انکار ایدر بعده سنی دخی اولدر در دیوب
 خلیفه نک اضمار ایتد بکی قصد بی فکر و ترتیب ادله ایلده انتاج ایتد یوب عیسیایه
 یسان ایدر * عیسی دخی رأی و نصیحه عامل اوله رق عیسی خانه سنده مخفی
 بر محله بر فردی مطلع ایتد یورک حفظ ایدر و خلیفه یه اعدام ایلدیکنی اشمار ایلده

عظمای حضور را بنده کتور دود بومو عظمه حسنه بی وصیت بیوردیلر *
 ای اوغلام حق سبحانه و تعالی دن غیت و شهادتده اتقا و خشیت و آخرته میل
 و رغبت و دنیادن زهد و اعراض اینک * و دنیادن فوت ایلدیکلر شایسته تأسف
 ایلک و دنیای خیر ایشلیک ظالمه حصومت و مظلومه اعانت ایلک و حال رضا
 غضب مکنده کلام حقیدن عدول ایتیک و غنا و فقرده استقامت اوزره اولک
 و دوست و دشمن مکنده عدالت ایلک * و حال نشاط و کسلده عمل خیر
 و طاعتده اولک و شدت و رخا و سرورده و کدرده الله تعالی دن راضی اولک
 * ای اوغلام رفعا لکه ظاهری شر و کریه کورینوب لیکن آئی ایشکله جنته
 نائل اولنور اول فعل کریه دکدر آئی ایشک اما ظاهرده کوزل کورینوب انجایی
 نار اوله آئی ترک ایلک * هر برحتک نعمتی دوشنده اولان نعمت حقیر و عذاب
 آخرتک دوشنده اولان بلا عافیتدر * ای اوغلام بر کیمسه کندی نفسک عیبی
 کوروب و ییلورسه غیرک عیندن مشغول و غافل اولور یعنی عیب غیری کورمز *
 و بر کیمسه حق سبحانه و تعالی نک تدبیر و تقسیمده راضی اولسه فوت اولان شایسته
 محزون اولمز * و بر کیمسه بغی و طغیان یعنی سل و اخراج ایدرسه عاقبت و سقوله
 کندی مقول اولور * و مؤمن قرینداشنی ایقاع ایچون قیوقازار ایسه اول قیویه
 کندی دوشر * و آخرک خطاسنی اعظام ایدن کیمسه کندی خطاسنی اونودر *
 و بر کیمسه رأی و تدبیر بنده عجب و غرور ایدر ایسه خطا و ضلالتده واقع اولور *
 و کندی عقلیه آخرک رأی و استشاره سندن مستغنی اولورسه یعنی مشورت ایتمز
 ایسه ذلیل اولور * و ناسه تکبر ایدر عاقبت حقیر و ذلیل اولور * و بر کیمسه
 اندال و ارازل ایله کوریشور یعنی اختلاط ایدرسه و مداخل سوء و مواضع نهفته
 داخل اولان هر نه قدر صیوح ایلماش ایتسه ده منهم اولور * و علما ایله بحسانسه
 ایدن موقر و معظم اولور * و چوق مزاح و لطیفه دن استخفاف اولنور و بر کیمسه نه بی
 اکثر ایدرسه یعنی دائماً ایش کوچ ایتدیکی قول و فعل ایله مشتهر و معروف اولور *
 و چوق سوبلنک خطاسی اکثر و خطاسی اکثر اولانک ادب و حیاسی قایل و حیاسی قلیل
 اولانک ورع و تقواسی قلیل اولور ورعی قلیل اولانک قلبی میت و قلبی میت اولان
 عبادا بالله جهنمه داخل اولور * ای اوغلام ادب میراند و حسن خلق خیر قریندر
 ای اوغلام عافیت اون جزو در طقوز جزئی ذکر اللهیدن ماعد اولان صمت و سکونده

بر جزئی سفها ابله مجالست و صحبتی ترکده حاصلدر * ای اوغلارم فقرک زینتی صبر
و غنائک زینتی شکر در ای اوغلارم اسلامدن اعلا شرف و تقوادن اعلا کرامت و توبه
و استغفار دن انجیح و اسخی شفیع و عافیت بدن و وجود دن احسن ثوب و لباس یوقدر *
ای اوغلارم حرص و طمع تعب و مشقتک مفتاحی و الم شدنک مطیه و بنکیدر پیوردیلر که
هر بری تدبیر نفس و منزل و ملکده کتاب و سنت قولنج بر قاعده مراضیه در *
اند نصره ایکی کون دخی معمر اولوب اولونم سبیلله عنده دایب روح ترنم سازی
قفس بدن لطافت اساسندن پرواز ایدوب ریاض عنده خرامان و آشیان فردوسه
روان اولدی * قبر پر نورلی حسنین حضراتلرینه اشارتلی اوزرینه تغیب و اخفا
اولدی * بوجهندن الی الان اختلاف اوزره در آنجیق نجفده اولدیغی مشهور در
رضی الله عنه وارضاه *

✽ جناب ماصم رحمه الله ✽

سر ایا اهل عشق شکوه سی اغیار دندرهب
بیم فریادم آنجیق دست جور یار دندرهب
کلک اطرافنی خار و خارک اولوق ساحه کلشن
غلط کاری چرخ باز کون رفتار دندرهب
کوکل دردی جهان اولدی مد آهمن ظاهر
بود کلو نغمه لیر سازده بر تار دندرهب
نه حالتدر که هر سرده و برز برنشوه دیگر
اومی کیم برسو برجام بر خمار دندرهب
جهان مستغرق احسانی اولمشکن بوشکوار
غلط بخشی چرخ نابجا اطوار دندرهب
رقیب یاردن شکواسی یوقدر عاصم زارک
آنک فریادی آنجیق بخت ناهمه وار دندرهب

✽ امام علی رضی الله عنه افندمزه اسناد صحیح ابله مقید اولان صورت رملک ✽

✽ ترجمه سی ✽

کل بری ای طالب اسرار رمل
 شاه مردانن روایت در صحیح
 سطر اول اوله ناییدن دراز
 پس قلم آل دسته ای سیاح دشت
 (بر) قالورسه زهره درای ماه رو
 جمله مقصود و مراد کبی قصور
 کر (ایکی) قالورسه اول مرغ بیل
 قلبکی ایله او نیتدن بری
 ناامید اولسه براز صبر ایله وار
 قالسه کر (اوج) نقطه باقی بیل ذنب
 حاصل اولز خیر ایله اشبو مراد
 یا بونیتدن فراغت قیل تمام
 (چار) قالورسه زخلد رکل عجل
 بگریکه طاش باصوبن قیل جائه جبر
 صبر ایله هر درده خود درمان اولور
 (پنج) قالورسه بیل انی هم مشتری
 خیر ایله ایردک مراده سن همان
 ای افتدی (التی) قالورسه قر
 کوکبک برج شرفده ای همام
 (ینی) قالورسه عطارد در همان
 عن قریب اولور مرادک بالتام
 شمس در قاله (سکز) ای آفتاب
 هرنه مقصود کسه هیچ قیله عجب

المق استرسن اکراخبار رمل
 اوج سطر نقطه دولکای مرد فصیح
 ثالثی هم ناییدن کوتاه یاز
 طرح قیل اول نقطه لدن هشت هشت
 طالعک مسعود در فالک نیکو
 حاصل اوله یا صفا و یا سرور
 جانب حقیدن آنی توینخ بیل
 عاقبت دو قونمسون سکا شری
 صبر ایله اولور دیسر جمله کار
 اول مرادک حاصل اولز بی تعب
 چوق مشقت وار سکا قیله عناد
 صاقله سرک ایله یا حفظ کلام
 ایله وار صبر ایله ایله عمل
 حاصل اولنجده مرادک ایله صبر
 صبر ایله قول وقت اولور سلطان اولور
 اشته مقصودک متاعی کل بری
 چوغی کتدی آزی فالشد رزمان
 شکر قیل مقصود یکسه بولدک ظفر
 طالعک سعد و سعادتده تمام
 هر سعادت ساکه واردر هر زمان
 پس نه حاجت که اوله تطویل کلام
 طالعکدن استه سن روشن جواب
 حاصل اولور بی شسروع و بی طلب

✽ وصلت یار ایله قلبک شاد قیل ✽

✽ یو فراقی دعا دن یاد قیل ✽

✽ فن تاریخ و سیر بیاننده در ✽

بنی آدمک تحصیل ادب و اکتساب فضائل ایله تهذیب اخلاق ایتمی پک چوق
تجار به محتاجدر * مدت بقای مستعارک اومعانیکن ادر اکنه وفاسی اولدیغندن
و کثرت حوادث احراز انواع کلاه مانع و حاجز بولندیغندن * حکما جبرالنفصان
سنت سنیه انبیایی و اخبار پادشاهانی و آثار صلحا و اتقیایی و اخلاق حکما و افعال
اسخیایی کتابلره ثبت و تحریر * و قصص و توارینخی قید و املا ایلدیلر * تاکه
ارباب فراست احوال ماضیه بی آینه عبرت ایدوب معاملاتنی اکتطبیق ایده
وهر کس استمدادنجیه و قوعات سالفه دن استفاده ایلیه * بنابر این فن سیر و تارینخ
جمله نک عنندیه مقبول و مسلم برفن جلیل و معتبر اولغله ابتداء آفرینشدن بدأ ایله
کشکولک بهر جلدینه اجمالاً سیر و توارینخندنی درج و املا اولمشدر *

اهل سیرک بیان و روایتلری اوزره واجب تعالی حضرتلری اجسامدن ابتداءعرش
اعظمی خلق ایلدی و آنک دورندن اللی ذرت بیک سنه مروایتدکه داردتیایی
خلق ایلدی * و التمش اوج بیک سنه مرونده دار آخرتی خلق ایلدی * افلاک
واملاک تمامنده بشقه بشقه بش نوع قوم خلق اولوب هر بری نیجه بیک سنه لر
بر یوزنده قائم اولدیلر * آنلردنصکره جان قومن خلق ایلدیکه بونلر دخی وجه
ارضده التمش بیک سنه متصرف اولشلردر * حکایت محی الدین عربی قدس
سره حضرتلری عالم مشاهده سنده ادریس علیه السلامه ملاقی اولوب بعض
مشکلاتنک حلنی التماس و سؤال ایدر از جمله بری بودر که یانی الله بن حرم یتدیه
اثناء طوافنده بر شخص روحانیه تصادف ایلدم بکا سلام و یروب بن سنک ابتداکلن
اجدادیکم دیوالفات ایلدی * بن دخی زمان موتندن سؤال ایلدم قرق بیک ییل
اولدی دیدی * بن دیدمکه تاریخ آدمک اول مدته تحملی یوقدر زرا مجموع مدتی
یدی بیک ییلدر * جوابنده قننی آدمدن سؤال ایدرسن سنک دیدیکک آدم اقربدر *
اندن اول یوز بیک آدم دخی کلمشدر دیدی * ادریس علیه السلام بیوردیکه
اول شخص روحانی کرچک سو یلدی * زیرا بنکه انبیادهم ابتداء عالمی بیلیم *
بوسیدن علما دیدیلر که دنیا کرچه حادثدر فاما ابتداء حدوثنی مولای متعال
حضرتلرندن غیری کسمه بیلز * حضرت آدمدن مقدم دنیا به کلوب کچن
مخلوقاتک احوالنه دائر اثر صریح و سیر و توارینخده دخی معلومات وفیه
اولیوب و قرآن کریمده آدم علیه السلامک خلقت و استخلافدنبرو سلسله انبیا

وایم ماضیه نک بعض احوالری بیان بیورلغله مورخین دخی بووجهله سیر
وتواریخی ضبط ویان بیورمشلردر *

قصه ابو البشر آدم علیه السلام

جناب واجب الوجود جله بنی آدمک پدر اکرمی اولان حضرت آدم علیه السلام
وجود شریفی قدرت بالغه سی و ملائکه کرام واسطه سیله یردن النان وترسیم
وتشکیل اولنان پالغنه عقول بشرک ادراک ایدمهیه چکی صورتده شهر محرمک
اونجی جمعه کونی افاضه روح ایدرک یرادوب اسم شریفلر بنی آدم تسمیه
بیورمشدر * اوزون بوبلی وچوق و قورچق صاچلی (وحسن یوسف حسن
حضرت آدمک نصفیدر) مائنده صحیفه پیرای صدور اولان حدیث شریف
مصدق لطیفجه فوق العاده کوزل چهره لی ایدی * حضرت آدم علیه السلام
جمعه کونی اولیله ایله اکندی اراسنده ملائکه کرام اطرافنده اولدیغی حالده کمال
تعظیم واحتشام ایله جننه داخل اوله رق بوصورتله یک بیوک بر نعمت الهیهیه
نائیلیدن طولایی حضرت کریم متعاله انواع جد و ثنا ایله مشغول و مسرور
و کورلماش نعمتلر مشاهده سیله متلذذ و متعهم ایکن اویقوغلبه ایدوب بردرین
خوابده اولدیغی حالده بقدرته تعالی حضرت حوا جناب آدم علیه السلامک صول
ایکو کمو کندن خلق اولنوب برروایتده آدم علیه السلام جننه کیرمزدن اول
حضرت حوا وجه مشروح اوزره یربوزنده خلق اوله رق ایکسی برلکده جننه
داخل وانواع شرف و نعم عظیمه الهیهیه نائل اولمشلردر * حوا تسمیه بیورلسی
حیدن خلق اولندیغی ایچوندر * حضرت آدم و حوا جننه دخول ایتد کلرنده
(لاتقر با هذه الشجرة) نص شریفی اوزره شجره معلومه که قول مشهوره کوره
بغدا ی اغاجیدزانی اکدن منع بیورلش ایکن بووجهله نائل اولدقلری نعمت جنت
مسرتند نناشی نهی مذکور حقنده شر فصدور ایدن امر الهی لحکمه خاطر
شریفلرندن چیقارلدیغی و ابلیسک ترغیب و اغفال دخی منضم اولدیغی
جهتله شجره مذکور دن ابتدا حضرت حوا صکره جناب آدم اکل ایله
کرفتار زله اولدقلرینه بناء اراده الهیه ایله جنت اعلادن چیقار یله رق یربوزینه یعنی
حضرت آدم دنیاک بر طرفه و جناب حوا بر جانبده ایندیر یله رکا ابتدا مفارقت آجیسی

بونلرده ظهور ایتشدر * حضرت آدم علیه السلام پر یوزینه ایندیرلد کدن و جسته سالف
 البیان وقوع: اولان زله دن طولانی نیجه یلار توبه کئنان کر یان و نالان اولدقدن صکره
 توبه سی بعد قبول کعبه مکر مه بناسنه مأمورا ولدینی جهنله شهر شریفی و کعبه مبار کدی
 معاونت ملائکه کرام ایله بنسا و جنتدن چیقاردقلری حجر الاسودی کعبه نك
 پر کوشه سنه وضع ایله تعلیم جبریل اوزره ادای حج پیوردیلر * و نیجه یلار در آری
 دوشدییکی حضرت حوا ایله عرفاتده ملاقات پیوردیلر * و حضرت آدم
 علیه السلام ناج نبوت ایله شرفیاب و اولانبیسا اوله رق طرف جلیل حقدن اون
 صحیفه نازل اولوب صحیف شریفه من بوره نك برنده حروف تمجیدی محرز
 و قصوری دخی دم و میتة و لحم خنز برك تحریمی و معارف الهیه و منافع و ضرر
 و طب و کیفیت تسخیر انس و جن و علم هندسه و حساب کبی علوم و اسرار غریبه بی
 و سایر احکامی متضمن ایدی * حضرت آدمک جناب حوادن دیشی وارکک
 یکر می دفعه ایکیز چوچق و بونلرک یکر میسی قیر اولوب فقط حضرت شیت
 علیه السلام بالکیز اوله رقی نواد و ظهور ایتشدر * حضرت آدم بطن اولده تولد
 ایدن ارکک فرنداشنه بطن ثانیده اولان قیزی امریاری ایله تزویج ایدوب انجی
 قایل ایله توأم طوغان قیزک اسمی اقلیما و کئندوسی غایت حسنا و هایل ایله طوغان
 قیزک اسمی لیوزا و بونلرک اولقدر حسنی یوق ایدی حضرت آدم علیه
 السلام لیوزای قایله و اقلیمای هایلله نامزد ایتک استد کده قایل بو حکم و قراره
 راضی اولوب بنم ایله طوغان فرنداشم کوزل اولغله مطلقانی بن استرم سن هایللی
 زیاده سودیکندن اقلیمای کاورمک استرسین دیو بیلاسنه تعریض و مخالفت ایتد کده
 حضرت آدم شرعشرب اقتضاسنجه امر الهی بو وجهله در اگر اینا نمزسکز
 ایکیز کده درکا الوهیه قربان عرض ایدک قنغیزک قربانی قبول پیور یلور ایسه
 اقلیمای اکا عقد ایدیم پیور ملر یله هایلل قیون و یککی صاحبی بولندیغی جهنله
 زیاده منتهی اولان سمز بر کچی بی صورت رضا و تسلیمیتده و قایل ز راعدن یعنی
 اکنجی صفتدن بولمغله مع الکراهه بغدای ضعیف و دانه سی قلیل بردسته بشاق
 کتوروب قبول اولور اولماز اقلیمای البته اوزرم اصرار یله کچی و بشاقی بر محله
 وضع ایله صورت قبول الهینک ظهور ینه منتظر اولدقلری حالدیه بحکمته تعالی
 اولوقتک حکمنجه جانب شمدادن علامت قبول اولان دخانسر بر بیاض آتش

ظهور ایدوب هایلاک قربانی اکل قایلاک بشاخی متروک قالغله قضیه قبول کنیدی
 استک و مرصیبسک خلاقی اوزره ظهور ایتدیکنه کمال حدت و حسدندن هایلاک
 اعدام وازاله سنی قصد و تصور ایدوب فقط تصور تله قتل ایده جکخی ذهننده
 قرار شد برده میرقی متفکر ایکن شیطان انسان صورتنه کیرهک اننده بر قوش
 کنوروب باشنی بر طاش اوزره وضع و بشقه بر طاش ایله باصدیروب اول قوشی
 قتل ایلدیکنی قایله بر صورت تعلیمده کوسترمش اولدیغنه بناء قایل صورت
 مشروحه اوزره هایلاک قتلنی قصد و تصمیم ایدرک اراقده غضبانوب هایله
 البته سنی قتل ایدرم هایل جناب حق صالح ومتقی قوللرینک قربانی قبول ایدر
 سن بنی قتل ال اوزادرسن بن سنک قتلکه ال اوزادجی دکل زربان رب المعالمیندن
 قورقارم و بن دیلمکه سن بنی قتلک و حق تعالی و پدریکه عصیانک سببیه اصحاب
 ناردن اولورسین هر نه حال ایسه قایل برادری هایلاک کفتار و نصیحت ناجیه سنه
 حواله سمع اعتبار ایتوب بالاخره هوای نفسنه و شیطانک و سوسه
 متوالیه سنه تابع اولهرق و شیطانک کوستردیکی صورت تعلیمه وجهله قرنداشتک
 قتل و اعدامنه جرأت ایله رک (خسر الدنیا والاخره) ضرر و خسراننه دوچار
 اوللردن اولمشدر * قایل قرنداشتی هایلی قتل ایتد کدنصرکه نعشی برحواله
 وضع ایله نه بیاجه غنی بتلیوب قرق کون ارقه سنه کزدر رب الله تعالی جسدی
 دفن ایتک کیفیتنی کندوسنه کوسترمک ایچون نظرگاهنه ایکی قارغه کوندروب
 بر بریله دوکشوب بری آخرینی قتل و بورنی وایاقلریله بری قازوب طپراق ایچنه
 وضع و دفن ایلدیکنی کوریمک قایل یازق بکا که قارغه قدر اوله میوب بونجه
 مدتدر نافله اموزنده نعشی طاشیش اولدیغنه مع التأسف برحله دفن ایلوب
 انجق قنندن بر فائده کوره میوب امر و فرمان الهی به و پدر ووالده سنه عصیان
 ایتش اولدیغنه زیاده سببیه نادم و پشیمان اولمشدر * اول بریوزنده قان دوکک
 و آدم اولدرمک قایتک عادت سیئه سیدر * نوح علیه السلام زماننده نوع
 انسان چوغلغله امر نکاحک اصول جاریه سی دکشیم اوزره فرمان الهی
 صدور ایتمشدر * ابتدا دنیاده یازی یازن حضرت آدم اولوب آدم علیه السلامدن
 حضرت ادریسه کلنجه قدر بشقه برکسه یازی یازماش ایدی * بعض روایانده
 کلشدر که آدم علیه السلام یدنی یوزیک لغت ولسان اوزره تکلم ایلوب واول

السنة وانما لك هر بری اولادندن بر طائفه انتقال ايلشدر * هر بر شئت ذاتلر يني واسملى يني و خاصه ل يني و اصول علمى و قوانين و صنايعى و طبائع اشيا يني و تفصيل الاتى و صورت استعمللار يني جناب حق تعليم ييورمشدر (كل شئ هالك الا وجهه له الحكم و اليه ترجعون) فحوای منيفجه اولادى و اولاد اولادى قرق ييك نفره بالغ اولوب كند و لرى اولقدر اولادى كورد كدن و ييك سنه يشاد قد نصكره بر جمعه كوفى روح پرفتو حلى عازم كاشنسر اى جنان او اوب بعض روايته كوره مكه مكر مده جبل ابى قيسده و ياهند ستانده سرنديب اطع سنده فد فوندر * حضرت حوا دخى حضرت آدمك آخرته انتقالندن قرق كون و بر روايته بر ييل صكره وفات ايدرك جده ده دفن اولمشدر حضرت آدم عليه السلامه ملائكه كرامك شجودى كيفيتى و جنتك اوصافى حقنده اولان روايات كتب تفاسير و سيرده مفصلا بيان قلمشدر

✽ حكايات لطيفه ✽

خرسزك بريسى بر ييك جبه سنى چالوب بازاره كتوروب دلاله و يردى و دلالده ايكن جبه يى چالديلر خرسزك ياراني جبه يى نمقداره فروخت ايتدك ديوسؤالارنده سرمايه سنه و يردم كيتدى ديدى

✽ حكايت ميراث يدى ✽

ميراث يدى نيك برى قوما را و ينانوب بر قاچيك التون يودولور * احباسندن بريسى مع التأسف و وقوع حالى سؤال ايدر * خيزبونده اسف اولنه جق برشى يوق زيرا التونلر كله سى اكسك و قريق ايدى ديو بلاوظيفه جواب و يرنجه او يله ايسه بكم حقه كز و ارايمش اصابت اولمش ديوعرض تشكر ايدر ✽ حكايت ✽

خرسزك بريسى برخانه به كبروب و وافرجه شى سرقت ايله يوكلانوب قپودن چيقار ايكن قپونك او كنده بر كروه آدم كچرلر ايدى بونلرى كورد كده شايد واقف اولور خوف ايله اشيا يني بر كوشيه براغوب و لنه برسپور كه آوب قپونك او كنى سپورمكه باشلدى اول آدملر بوراسنى نيچون سپور ييورسن ديو سؤال ايلدكلرنده بو خانه ده بريسى وفات ايتدى انك ايچون سپوز يورم ديدى * درون خانه دن آغلمشق مقوله شى ايشه بديوز ديديلر بن بورادن كيتد كد نصكره ايشيديلور ديو جواب و يردى

✽ حكايت ✽

على بن حرب رحمه الله دير كه بز موصل شهرينك ييكيتاز يله برابر شطه چيقدق

و برقایه بنوب کز هرک شطک وسطنه وارد یغمر زده بر بیوک باقی صحرایوب تازورق
اورنه سنه دوشدهی بالغی پشورمکه اودون جمع یچون شطک کنارهینه چیققدق
کزینور ایکن بزه یقین برخابه محل کوردک اول خرابه نک آنارینی تماشایچون
ایچنه داخل اولدق باقدق که اول محله اللری وایاقلری باغلو برشاب طور ییور *
ویاننده بوغازلش بر آدم باتیور واوزرنده متاعبله برقاطر طور ییور * اللری باغلو
اولان یکتدن قصه سنی سـ وآن ایلدک بن شوکارینک قاطرینی کرالیه طومش
ایدم بنی بو محله کتوروب کوردیککز وجهله اللری می وایاقلری می باغلدی و سنی
البته اولدره حکم دیدی بن اکا بالواروب بکاظم ایتمه وکناهی اوزرنه آله و بنی
روحدن جدا ایتمه بو متاعم سکا حلال اولسون حق تعالی حضرتلرینه یمین ایدیم که
سنی کیمسه یه نغزایتم دیوب بک چوق نیاز ایدم حریفک قولاغنه کیمردی
وقوشاغنده اولان یچاقی چیقارمغه شروع ایلدی یچاق غلافندن زچتلو
وعسرتلو چیقدیغندن بدن بره صعبوتله چکد کده بحکمه الله تعالی یچاق بوغازینه
راست کلوب کندو کندو سنی بوغازدی و بن بو حال اوزره قالدیم دیدی * جوانک
النی وایاغنی چوزدک وبغل وقوماشی کندویه و یردک آلدی و کیندی * بزل
زورقه دونوب قایغه چیقدیغمر زده باق قالدیروب کـ ندوسنی شطه القا ایلدی
کوردیکم وایشتدیکم شیلرک جله سندن زیانه بکاعجیب کلدی فسبحان اللطیف
الحبیر

✽ حکایت ✽

صلحمان بر بسی نقل ایدر بن کعبه معظمه بی طواف ایدر کن برخاتون اوموزینه
بر طفل صغیر المش یا کریم یا کریم عهد قدیم دیوندا ایدردی * یانه واروب
سنگ ایلله حق تعالی حضرتلرینک ییننده اولان عهد قدیم در دیو صور دیغمرده
حالی نقله باشلیوب بن رسفینه یه راکب اولدم و بزمله برابر تجاردن بر قوم واریدی
برشدید روزکار اسوب سفینه من غرق اولدی بوچوچق قوجاغنده اولدیغی حالده
برنخته نک اوزرنده بن و برنخته نک اوزرنده برنجی سیاه آدم خلاص اولوب قالدق
ماعدا سفینه نک ایچنده اولکلرهب غرق اولدیلر بو قضا کیچه اولمش ایدی صباح
اولدقده اول سیاه زنجی بنی کوردی والیه صوی تی تحریرک ایدرک بنم یانمه کلدی
واولدیغم نخته نک اوزرنه چیققدی و بکارنا ایلک مراد ایلدی * باعبدالله حق
تعالی حضرتلردن خوف ایتمز میسین یزیر بلیده یز که خلاصردن طاعت بالله
ایله امیدمن یوقدر قدره قالدیکه بویله بر معصیت ایلله رجای نجات ایدلم دیدم *

بوسوزلی براق البته بواش اولمیدر دیدی و بوچوجق قوجاغنده اووردی
 عن قصد چد کلدیم اویانوب آغلیه باشلدی زنجییه براز صبرایت شوچوجنی
 او یودیم بعده حق تعالیٰ ک قدری نه ایسه اولور دیدم * زنجی الینی اوزاندی
 و بوچوجنی قوجاغندن آلوب دریاه فرلندی اولوقسده کوزی سمایه قالدیروب
 (یا من یحول بین المرء و قلبه حل بین و بین هذا الاسود بحولک و قوتک انک علی
 کل شیء قدیر) دیدم واللہ بن دعای بتور عیش ایدم دواب بحر دن بردابه ظاهر
 اولوب آغزینی آچدی و اول اسودی یوطوب دکره طاندی کیتدی رب العالمین
 حول و قوتی ایله بنی اول اسوددن حفظ ایتدی بعده طانغه بنی اورادن اورایه
 کز دیرک بر جزیره آندی اوج کون جزیره مذکوره ده اکلندیم دردنجی کون
 بر سفینه کوردی جزیره نک یوکسک محلته چیقوب اوزرمده اولان اذوایم ایله سفینه یه
 اشارت ایتدم سفینه نک صندالی ایله اوج آدم کلوب بنی جزیره دن الدیلر و سفینه یه
 کتوردیلر کینک ایچنه کیردیکمه اسودک دکره آندیغی چوجغمی برینک یاننده کوردم
 اولدمده نغمه مالکله اوله میوب همان آتیلدم و طفلک ایکی کوزینک اراسنی او پوب
 واللہ بونیم و لدمدر دیدم و قصه یی نقل ایلدم ایشند کلرند جله سی تفکره باشلدیلر
 و دیدیلر که یا خاتون سن بزه امری عجیب نقل ایتدک بزه سکا سنک تعجب ایدنه جکن
 بر امری نقل ایدلم * بزر بوس سفینه ایله کیدرکن سفینه نک او کشته بردابه چیتدی
 و طور دی و بوچوجق اول دابه نک ارقه سنده ایدی سفینه دن شوذات دابه نک
 ارقه سندن چوجنی الوب سفینه یه کتوردی و در عقب دابه بحر طالدی و کیتدی
 بزبونن و سنک ایتدیکن حکایتدن پک تعجب ایتدک و بوکوند نصکره بری معصیت
 اوزره کورمک وجهله حق تعالیٰ حضرت تلیله عهد ایتدک دیوب جله سی تو به
 ایتدیلر دیدی * سبحان مدرک الملهوف عند الشداید ❀ حکایت ❀ بر رجل
 بر غلام اشترا ایتک مراد ایتدکده بیع ایدن آدم بو غلامک بر عیبی واردر اول عیبی
 ایله قبول ایدر ایسه ک اشترا ایت دیدی مشتری عیندن سؤل ایتدکده بو غلامه
 هر نه امر ایدر ایسه ک آنک خلافتی ایشلر فرضا غلامدن صواستک مراد ایدر
 ایسه ک بکا صاقن صوو برمه دیمک لازمدر که حتی سکا صوو یرسون دیدی * مشتری
 غلامی استخدا مک اشبو قاعده سی مضبوط اولدقد نصکره او یله قولانورم دیوب
 غلامی اشترا ایلر و معکوس امر لایله براق سنده ل استخدا م ایلدی * بالایحباب

بر محله كنهت اقتضا اليك غلام ايله سفره چيقد بيلور بر طار يولدن كچرل ايدى واول
يولك اشاغى طرفى برفاج مناره يو كسكل كننده اوجورم ايدى طريق مذ كورده
حريفك سايسخانه سى يوكى اوچورمه طوغرى اكيلكله غلامه يوكى دوزات
ديسه دخى بتراكوب اشاغى دوشوره چكى مزاج مضبوطى ايچايندن اولغله
افنديسى معنادى وجهله شوسايسخانه يو كنى اوچورم طرفته طوغرى اندرديدى
طبق ديديكى كې ايدوب يوك اوچورمه اشاغى كيندى حريف متخير اولوب باغلام
سن بنم شمدى به قدر امرمك خلافنى ايدوبده بو يايده امرمه اطاعت ايتكندن
اقتضا ايتدى ديدكده غلام افندم ارتق بنده انصاف ايدوب افندمك بارى
بر كره اولسون امر بنى طونه يم ديوانتم ديدى *

حكايت نبل كروهندن بر رجل بر كيمنه نك خانه سنده مسافر اولدى
خانه صاحبي لحم كنوروب سن شولحمى طوغره بن آشى ياقه يم ديدكده مسافر بن
لحم طوغرمق بيلم ديدى * اويله ايسه شو پرنجى آيقله ديدى پرنج آيتق دخى
المدن كلز ديوب جواب و يردى * قالق سفره يى باى ديدى سفره فصل ياييلور بيلم
ديدى * خانه صاحبي آتش ياقوب و لحمى طوغره بوب و پرنجى آيتقوب طعامى
طبخ ايله سفره يى فرش وسنى يى وضع ايدوب كل طعام ايدلم ديدكده مسافر
بن سنك برفاج نكليه ككه موافقت ايدمه ديكدن محبوب اولدم بودفعه رايكدن
چيقيم ديوب او طوروب طعام يكه باشلدى *

حكايت حجاج ظالم

بركون حجاجك مجلسنه اون ياشنده قدر برصبي داخل اولوب حجاجك مظالم
وتعدياتك آنارى اولق اوزره حقنده دركار اولان مجازات اخرويه سنه دار آيت
قرآنيه دن بعض آيت كرمه تلاوت ايتدكده حجاج اتكا ايتش ايكن طوغريلوب
او طوردى * اى چو جق بن سنده عقل وفطنت علامتى كور يورم سن قرأنى
حفظ ايتد كى ديدى چو جق جواينده قرآن متفرقيدر كه حتى حفظ ايديم ديدى *
قرأنى جمع ايتد كى ديدكده قرآن غير مجموعيدر كه حتى جمع ايديم ديوب جواب
و يردى حجاج (افاجكه القرآن) يعنى قرأنى محكمه از بولد كى ديديكده
انزاله الله محكمه او شاهاديو جواب و يردى * حجاجه حيرت كلوب (ويك) سندن فصل

سؤال ايتمك لازم كلور ديدى چوجق يا حجاج ويل سنك اوزر يكه اواسون (اوعيت
القرآن في صورتك) ديمك اقتضا ايدردى ديدى * حجاج او يله ايسسه آيات
قرآنيدن بكا برآيت قرأت ايت ديدى صبي اعوذ بسمه ايله سورة نصرى قرأت
ايدوب يخرجون من دين الله افواجا ديو اوقودى حجاج (ويحك) يا غلام يكلش
قرأت ايتدك يدخلون في دين الله اوقو ديدكده غلام جواننده مقدم يداخلون
اوقوردم شمدى يخرجون قرأت ايدرم ديدى * بو قرأتك سبي ندر ديدكده
سنك سوء فعلكدر ديدى حجاجك خانى صيقلوب (يا ويلك هل عرفة المخاطب)
يعنى واى سكا قرشو كده سوز سويلد بلك كيم اولديغى معلومكدر ديدى * غلام
نعم مخاطبم شيطان ثقيف حجاج ظالمدر ديدى سنك پدرك كيمدر ديدكده
(من زرعنى) يعنى بطن مادّره زرع ايدندر ديدى والدهك كيمدر ديو صورديغنده
بنى طوغرن خاتوندر ديدى حجاج امير المؤمنين حقنده نه ديرسن ديدكده (رحم الله
ابا الحسن) ديدى حجاج بنم صورديغم امير المؤمنين عبدالمكدر ديدى صبي اول
فاسق فاجره حق تعالى لعنت ايلسون ديو جواب وبردكده عبدالمك اعشتهندن
مستحق اولدى ديو سؤال ايتدكده والله بن عبدالمك حقنى انكار ايتيم آتجق آندن
برخطا ظهور ايتديكه اول خطا ايله زمين وآسمان طولدى ديدى حجاج نه مقوله
خطا ظهور ايتدى ديو صورددقه سنى رعيتك اوزر يته حواله ايتكدن بيوك خطامى
اولور كه اموالدر بنى مباح ودملر بنى حلال زعم ايدرسن ديدى * حجاج مجلسنده
اولانلردن بوسيتك حقنده نه ايتك لازم كلور ديو صورددقه يا امير سن بونك فانك
سفك ايت كه خالع الطاعه فارق الجماعه در ديدلر * غلام بوسو زى ايشتدكده
يا حجاج برادر ينك وزراسى سنك وزرلندن خيرلوردر ديدى برادرى محمد بن يوسفك
وزراسيغى مر ادايدى ورسن ديدكده لابللكه فرنداشك فرعونك وزراسنى قصد
ايتدم * زرا آنلردن حضرت موسابه نه معامله ايديم ديو فرعون صورديغنده
(ارجه واخاه) ديدلر سنك وزرلك بنى قتل ايتككه تشويق ايتديلر بنم قتلده
يوم قيامنده حضور معنويه الهيده سنك عليهم حجّت اقامه اولتور ديدى *
حجاج صبي مر قومه نصيحت و يروب حضور ولانده اسانكي محافظه وامر انك
بطش وقهرلندن نفسكى محارسه ايت سكا درت بيك درهم عظيمه ويرهيم هايله
كيت ديدى چوجق ويره جلك دراهمك بكار وى يوقدر (بيض الله وجهك)

واعلی کعبک) دیدی حجاج مجاسنده اولنره بیض الله وجهک جمله سیه عا)
 واعلی کعبک) فقره سیه صلب مراد ابتدی ظن ایدرم یاغلام مرانی فهم
 ایدنه بیلدیمی دید کده (قاتلک الله) سن نه هتلاو منافق ایشسین دیو جوابنده حجاج
 انفعال ایدوب بوچو جوغی قتل ایدیکز دیو امر اید کده حاضریندن رقاشی نام
 شخص یا امیر بوغلامی بکا بغشله دیو رجا ایتکله حجاج سکا بخش ایدم دید کده
 غلام بن سزک قنغیکرک زیاده احق اولدیغیزی فهم ایدم * زیرا اجل حاضری
 سن فصل هبه ایدر سن وکله جک اجل مستقبلی بوندیمک نوجهله تأخیر و تعویق
 ایدنه یلوز دیدی * رقاشی ای غلام بن شفی قتلدن خلاص ایدیوزم سن بکا
 بو وجهله مجازات ایدیور سن دید کده (هتلا الی الشهاده) بنم بو حال ایل
 دنیاده قالمندن شهید عقیبه غریتم خیرلور زیرا بن فقر و فاقه به دوچار اولدیغم
 بلدهم بکرار احتیاج و عجز ایله عودت ایدم حکم * بو مثلوزند کانیدن موت اهن
 دکلیذر دیو جوابنده * حجاج چوجغه مرحت ایدوب سکا یوز بیک درهم
 عطیه ویرلسنی امر ایدم و صفای ذهنکه شفقتا جریمکی عفو ایدم من بعد سنی
 بوراده کوریمم بوملکتدن کیت دیدی * غلام اقیجه لری الوب عفو یداللهذه در
 سنک الکه دکادر * و آلدیغم عطیه مقابلنده جناب حق شکر ایدرم سکا ایتیم *
 مولی بوندنصکره سنکله بنی بر محله جمع ایتسون دیوب اورادن آلوب یوروی
 و یردی * حجاج بن مدت عمر مده بوچو جوغی کبی شجیع القلب و فصیح اللسان
 کوردم و بوندنصکره کوره ییله جکمی دخی مأمول ایتیم دیو متعجب قالدی *
 حجاج حقیقتا مثلی نامسبق ظالم و غداردر * بونکله برابر کندوسی حافظ
 کلام سخنی و شجیع و شعر و انشاده بی نظیر و علم تفسیر و حدیث و فقه و سائر علم
 و معارفده امثالنه فائق فطین و زکی و فصیح و لیب بر کمسنه اولدیغی کتب تواریح
 و ادبیاتده مسطور ذر سبحان الملك القادر *

حکایت * افیشر نام شاعر تأهل مراد ایتد کده اله جنی رباب نام عیسی
 قری ایچون درت بیک درهم مهر استدیلر قوم و اقر باسنه واروب استعانه ایلدی
 کیمسه برشی و یرمدی صین دهقانی ابن رأس البغل نام مجوسی به واروب حالنی
 بیان ایتد کده مطلوبی اولان درت بیک درهمی تماما ادا ایتد کده بو نظمی سویلدی

کفان المجوسی مهر الرباب   فدی للمجوس خال وعم
شهدت عليك بطيب الادوم   وانك بحر جواد خصم
وانك سيد اهل الجحيم   اذا ما تردت فيمن ظلم
نجاورها مان في قعرها   وفرعون والمكتني بالحكم

مجوسی بوشهری باشند کده یا قیشر قوم کدن استعانت ایندک سکا برشی ویرمدیار
بکا کلدک مطلوبکی نمما ادا ایتدم بکا بوقول ایله مجازات وجهنم ایله تبشیر
ایلدک لسانکدن خلاص اوله مدم دید کده اقیشر جواب وروب نیچون راضی
اولیورسون سنی ملوک ایله برابر طوتوب ایو جهلاک اوست طرفنده اوتورتدم دیدم
حکایت * طعمکارک بریسی خانه سنده ایکن کاشکی بر مقدار لحم اولسه ده
یحیی پشور سهم دیو کندو کندو سنده سویل نورکن قومشونک چوجغی النده
برطاس ایله ایچرو کوروب پدزم سلام ایتدی بر مقدار ات صوی بی استیور دید کده
طعمکار مدکور تعجب ایدوب ماشالله بزم قومشور مال خویسانک دخی قحوسنی
طویورل دیدی *

حکایت * بر سپاهینک اسبی خر سز چالوب نابذید اولدی یار اتندن بعضی
صوج سبکدر که کندو اسبنک محافظه سنه دقت ایتدک دیدی دیگر ی
قباحت سبکدر آخوری آجیق براقشدر دیدی * بر دیگر بدخی خیر خیر اصل
صوج سپاهی اغانک پدزنده در که خانه بی حین انشاسنده آخوری درون خانه ده
یایوب خار جده براقش ودها بوکا مائل هر بری نعلینه و میخنه اوره رق قصوری
بونره اسناد ایلد کارندن سپاهینک جانی صیقیلوب عجایب همان کنه وقصور
بزم طر فزدن واقع اولوب اسبی سمرقت ایدن سار فک هیچمی کنه وقصوری
یوقدر دیمش *

حکایت * بر احوال یعنی شاشینک یاننده برخوش طور ایدی کندو سندن
سؤال ایدوب خلق احوال اوانلر ایچون برشی * ایکی کورر دیرلر عجبا واقعه میدر
دیدلر نده اگر واقع اوانه بن شوایکی خروسی درت کوردرم دیدی *
حکایت * بر احوال آدم طیبیه واروب بن برشی * ایکی کور یورم و غاطه

دوشوب مخیر اولیورم بکا بر علاج ایت دیدی طیب باش-ینی قالدیروب سزک دور دیکرده بومر ضه مبتلام-یکز دیدی * احول بونی ایشیدوب وامصینیه بن بری ایکی کوروب علاج طلب ایتدیکم طیب ایسه بری درت کور بیور سبحان الله دهرک اورادن چیقدی کیتدی *

دار الفنون عثمانیک کشاند ه صفوت پاشا حضر تریک * ایراد بیورد قلمری نطق رسمیدر *

جمله به معلوم اولدیغی اوزره علمک فضائل بحثده نقدر سوز سويلنسه ینه حقيله بیان وتعداد ممکن اوله مز * ملت اسلامیه بی تحصیل علوم وفتونه ترغیب وتشویق امر ند قرآن کریمک حاوی اولدیغی آیات بینات * ولسان معجز بیان جناب نبوتأبدن شرفصدور بیورلش اولان احادیث شریفه حکمت آیات جمله نک معلومی اولان کیفیاتندر * اهالی مصر قدیم ابله اسکی یونانیلردنصکره علمک قدر ومرت و شرفنی تقدیر ایدنلر اولاد عرب اولوب خلفای عباسییدن هارون الرشید و مأمون زمانلرنده علوم وفتون حقدده کوسه تریلان رغبت داخل حوزه حکومتلری اولان محارده الحاله هذ ه مؤلفات جلیله وآثار معتبره علیه لریله مقننر اولدیغمن بر حقوق ذوات مشهوره نک ظهور ینه سبب وعلت اولش * واسپانیا عربلری ایسه بر طاق ملل واقوام وحشیه نک غلیان وحر کتلیله رومالورک انقلاب وانحلال حکومتلرنده نصکره اول حوالی برقاچویز سنه لر متواری سحاب جهل ونادانی اوله رق علوم وفتونندن برکونه اثر قالمش اولدیغی بر زمانده بیاغی اونودلش درجه سنه کلس اولان علم طبابتی یکیدن احیاسوفن عملیات جراحیه بی مجددا اختراع ایشلردر * وایکیوز سنه به کلنجه به قدر حقیقت وکیفیتی واجزای مترکبه سی اکلاشله میان نیجه شیارک کشفنی موجب اولان نیجه صنایعک ایجاد واختراعنه باعث وبادی بولنان فن وعملیات کیمیا به مخترعات عربدن اولدیغی مثلاًو حساب وعلم جبری دخی انلروضع وتأسيس ایشلردر * وکلدانیلردن منتقل اوله رق علم هیئت دخی بونلرک زمانلرنده خلیفه ایلرولوب حتی جسامت کره اوضی حساب ایچون معدل الثهاری بولق اوزره مأمون خلیفه زماننده اوروپایه مخصوص آدم کوندردیکی دخی روایات موثوقه دندر * وعربلر علم حیوانات ونباتات ومعادن واحجاز اوزر ینه پک چوقی کتابلر تألیف ایدوب موسیقیده بیله ایلرولش لری ایدی *

و ابتدا کاغذك چينلوردن التهرق حر بردن و بعده بموق زراعتك انشا نرند نصكره
 بموق وكتاندن اعمال و بارونك اول باول انلر طرفندن استعمالى و تحرى قبله
 شريفه ايجون بوصله ايجادى دخی غر بلرك مخترا نندندر * بوجهله يوما فيوما هنز
 و معارف ايلرولمكه ابكن دعوای صليب غيرتيله برمدت و افره بر بة الشام و قدس
 و سواحل و داخلائنده عارض اولان مداخلة اجنبية ايله طرف طرف جنگ و جدال
 اكسك اوليوب قلاع و مدائن ضبط و انتزاع اولتهرق انجامكار ملك صلاح الدين
 غيرتيله اولحوالى اجنبية دن تكرار ردو اعاده و كند و لرى كليا دفع و ازاله اولمش
 ايسه ده بو اختلال را سنده نيجه **كسب** نفيسه حرق و تلف اولمش و بر چوغى
 اور و پا جاننده كمشدر * و مشاهير علما نك چوغى هلاك اولغله كيدرك يونلر تدنى
 ايدوب صكره علوم و فنون اور و پا قطعه سنه كچمش * هله بر بوز سنه دنبرو
 يك زياده ايلرولمش و آثارى اولقى اوزره بولنديغمر زمانده حير تبخش عقول نيجه
 نيجه مختراعات عجيبه و احداثات غريبه كورلمكه بولمشدر * و بولنديغمر عصرى
 ابتدائى خلقتدن بوآنه دكين مى ور ايدن ازمان و اعصاره غبطه فرما ايدن و ابور
 و تفراف الكتر بقى مثلاو حيرت افزائى عقول اولان اختراعات عجيبه محض فن
 حكمت طبيعیه نك ايلرولسيه وجوده كلش آثار جايله دندرو بو كوردن بگر غرا بدين
 ماعدا دهان نيجه اختراعات موجود اولوب يونلر پيدى تصادف اولند قبه
 كورلمكه و كيفيت ايجاد و اختراعى موجب تعجب و حيرت اولمقده در * كچه معرفت
 حقايق اشياء قوه مدركه و عقول ضعيقة بشريه به مستور اولوب و حقيقت
 مكوناته كسب و قوف درجه استحالة ده ايسه ده نيجه مفرد ظن اولنان عناصرك
 كيفيات حقيقه سى اشبو فنون واسطه سبله بيانوب بوجهتله درجه قدرت و عظمت
 الهيه برقاندها تعيين ايلمشدر * ظلام جهل ناداننده فلان افراد بشر بالكن
 مشهوداتنه نظره اكتفا ايدوب اهل علمك قوه علميه ايله واقف اوادى سمرار
 كونه به مطلع اوله ميهرق كيدر و بوجهتله درجه قدرت خالق المكونائى فهم
 و ادراك ايدميبوب بولنديغمر كره ارضه نيجه مليون سنه و ساعتلر و كونلرله بعدى اولان
 ثوابت و سيارات و نجوم بعدادى يك يقين ظن و قياس ايلر * و اهل علم ايسه
 جوهر و اذره پرواز و طبقات ارضه نك و تازايله بر چوق احوال فلكيه و ارضيه به
 كسب و قوف و معلومات ايله قدرت خالق بى انبازه كال عجز و ابتهاال ايله نظرايلر *

و علوم و فنون بوحال اوزره كوندن كونه ايلرور و احوال عالم بوسياق اوزره كيدر
ايسه بوكونيكى كون نظر تعجب و استغراب ايله ياقده اولديغين مختراعات ايلرورده
درجه عاديه قاهره قوه دن فعله ايصالى محال عداوانان نجه تصورات ذهينه نك
مبدل حقيقت اوله جنى و عقل بشرى نه يوك شيلر وجوده كتور، چكى شوم نعمات
مشهوده دن استدلال اولنه ييلور * و علومك على الانفراد خلقت ذاتيه بشرى به
انواع فضائل ايله تزيين ابتدئى كى بر ملكك مدنيت و معمورىتى بوكا متوقف
اولديغى دركارد * دولت عليه عثمانيه نك بدايت تشكليه ايكوز سنه مدتده علوم
و فنون كوستريلان رغبت و اصحاب هنر و معلومات حقلرنده اظهار اوانان معامله
تشويق و حرمت بر اولقدر مدتدها دوام ايتش و اورو پانك ملل متقدمه سيله
دخلى اختلاط و مناسبت حاصل ايديله ركنلرله برلكده ترقى بولنه كيدلش اولسبدى
بوكونيكى كون ممالك دولت عليه دخلى بر بشقه حانده بولنه رقى ممالك سائر نك
تزيينات علميه و صنايعيه سى بزه دخلى كاله ايرمش اولور ايدى * هر نصيل ايسه
برطاق موانع و مشكلاتك حيلواتى جهتيه علوم و فنون برداره محدود داخلنده
دوران ايله احتياجات زمانيه نى تعقيب ايدمه مام سيله هنوز درجه مطلوبه به واصل
اوله مامشدر * و بوحالى موجب اولان يعنى علم معاش خصوصه نى تاخير مزى
استلزام ايدن اسبابك برى بلكه اعظمى مبادله افكاره طريق بولنجه رقى ايكوز سنه
مدت حال ازواده كى قانمش اولسبدى * زيرا علوم عقليه نك ايلرواسى انلرله
مشغول اولتلر بيشده مداوله آرى و مباحثه صغرى و كبريه منوط اولوب ملل متقدمه
اورو پايشته بوتقريب ايله ترقى معارفه قدر تباب اولمشدر * بزم ايسه على
چينده دخلى اولسه ارايوب المغله مأمورين معلومدر * بناء عليه بحمده تعالى براز
وقتدنبرو علوم و فنونك ايلرواسى حقه ده دولته اتخاذ بيور يلان تدابير شمره سى
اولق اوزره خلقجه تحصيل هنر و معارفه كرى كى رغبت حاصل اولش و مكاتب
رشديه نك وضع و تأسيسى بومقصدك حصوانى تهليل ايتلشدر * بوكا بلك
تأسيسى و كشادى تار يخنه دكين ممالك دولت عليه ده خدمات ملكيه و اقلام
و دوائر سلطنت سنيه ده استخدام اولنق آرزوسندن بولنانلر و سائر كونه اسباب
تعيش ارايانلر ايجون بر محل تحصيل علم و هنر موجود دكل ايدى * خداوندكار
خلد آشان حضرتلى زمانلر ده بومقصدك حصول نيت خيريه سيله دار السلطنة

سیده و بعده ممالک مجروسه نك بعض طرفلرنده رشديه ناميله مكاتبك كشار
اولنه رق وضع اساس بنیان معارفه همت بیورلش اولدینی حالد جناب رب
متعال سر پر شو کتصیر اجلال وعاقبت وار یکه خلافتده مؤید بیورسون وجود
مکرم آلود جناب جهانبانیلری بوملك ودولته بر عطیه مخصوصه الهیه اولان
ذات شو کتسمات حضرت پادشاهی افندمن حضرتلر نك مبدأ جدید سعادت
اولان جلوس همایون میا مقرون ملوکانه لری روز فیروزندنبو انتساب علوم وفنون
ومعارف حقنده مصروف وسزوار بیورلقدده اولان ترغیبات سنییه واولباید
شر فصدور بیوریلان ارادات خیر آیات شاهانه لری ثرات جلیله سی اولق اوزره
کافه صنوف مختلفه اهالی اولاد لرینی تحصیل هنر و معارفه سوق وتشویق ایلمکده
و بو بولده اختیار مصارف بر امر مجهول اولدینی حالد شمسی اولاد صاحبزاری
حال واقدار لر نیجه بر چسوق فداکار لقلار ایتمکده اولدقلرندن از وقت طرفنده نملک
محروسه شاهانه نك هیچ بر کرسی ولایت والویه وقضالرندن رشديه مکتهی اولسق
محل بولمیه جنی شو بر قاج سنه طرفنده کوریلان آثار دن استدلال اولمقدده اولدینی
کبی مؤخر اشورای دولته تنظیم ایله اجرای احکام مندرجه سنه اراده سیده جناب
پادشاهی متعلق و شر فصدور بیوریلان معارف نظامنامه سنک بالتدریج اجراءات
فعلیه سی دخی بو نتیجه مطلوبه نك حصصوانی تسهیل ایده جنکی در کاردر وجهله
محسنات عصر جلیل همایوندن اولق اوزره غلطه سرای تسمیه اولان مکتب
جسم اعدادی عسکری اولکی سنه مکتب سلطانی ناميله بر لیسبه تحویل
اولندرق دروننده الحاقه هنده ملل مسلمه وغیر مسلمدن التیوز نفری متجاوز
شاگردان تحصیل علوم و معارفه چالشمقددرل* و بوندن ماعدافقرا اولادی
و کیمسه سز ایتم ذکور واثاث ایچون دخی دارالشفقه ناميله کذلک بش التیوز
شاگرد استیعاب ایده جنک صورته بر یوک مکتبک بنا وانشاسنه اراده مکارم عاده
حضرت شهرباری شر فصدور بیورلسميله بر مدت قلیله طرفنده رسیده ختام
اوله رق کشادی مأمول بولمشدرق* فنون وصنایع متنوعه تحصیلند مخصوص اولق
اوزره صنایع مکتهی ناميله سلطان احمد جوارنده یوک بر مکتب تشکیل ونأسیس
اولندرق بونده دخی التیوزی متجاوز اطفال اهالی سایه احسانویه حضرت
شاهانه ده تأمین احوال آیدلری مقصیده تحصیل هنر و صنایعه صرف مقدرت

ایلكده درل * اشته سالف الذكر نظامنامه احكام بنجه اول امر ده مكاتب رشديه
وبعدہ اعداديه ملايكه وسلاطينه ده علوم وفنون مرتبه بي تحصيل ايله شهادتنامه
آلوب چيقه جق شاكر داندن تحصیلات واقعه علمیه و معاموات متنوعه مكنتسه
لرینی بر قاندها اكال اتمك استبان لر ایچون دخی * دار الفنون نام وعنوانيله بنا
وانشا اولنوب هیئت وكلاي فخام حضراتك بالذات كشادی رسنك اجر اسنده
بولندقلری اشبو مدرسه علمیه نك تأسیس یله تحکیم اساس مدنیت صحیحیه هیت
بیورلشدر * وشعریه قدر ممالك دولت علیه ده صنایع نفیسه تسویه اولان فنونك
رواجی اولماق جهتیله بیوك یر باب تعیش مسدود قالمش ایسه ده بوندن یوبله
بوفنلرك دخی تحصیله صرف اعتنا اولندیغی حالده براز زمان ایچنده بوراده
دخی آثار علمیه سی وكتب ورسائل تألیف وترجمه سی وسائر امور تحریریه ومعارفه
تعلقی اولان برحقو خصوصات ايله اشتغال سایه سنده بیکلرجه کسانك تعیش
ایده جکری مأمول قویدر * وامر تعیش بالکز خدمات دولته بولمغه متوقف
اولیوب النده هنر و معرفتی اولنلرك هر صورته تعیش یول بوله جقلر وکسب ثروت
واقتدار ایده جکری نیجه امثالی دلالتیله مثبدر * ملت عثمانیه و صوفی اهالی
سائر هجج بروفته بویله برعنایت سنیهیه مظهر اولماش اولدقلرندن بواطف
جلیلک قدر وقیمت جهانیهاسنی تقدیر ايله اولادلرینی کیجه بی کوندوزه قاتهرق
تحصیل علم وکاله تشویق ایتملی وامر بخبره وسیروسه یا بنجه حاصل اولان
تسهیلات وعلوم وفنون وصنایعک ایلرولسه یله آن بان وجوده کلمکده اولان
اختراعات علی الدوام تغییر احوال وعادات ايله احتیاجات جدیده حصوله کتور مکده
اولدیغندن صوفی اهالی ممالک شاهانه دخی ایجاب عصر وزمانه توفیق خرکنله
علوم وفنونه وصنایعهده ازهر جهت ترقی بولنی طوعملری لازمه دندر همان جناب
حق ولی نعمت بیعت افندمرن حضرتلرینی ممالک شاهانه لرینک مستلزم سعادت
حالی اوله جق بومثلا نیجه آثار خیریه یه وتأسیسات جلیله یه موفق بیورسون امین

✽ کور قتلغنده کور التماسنه دایر برتذکره صور تیدر ✽

محبوب سیه چهره بزم کرما کرما احبا * وفا کهنه شتا اولان کور دبدکری یادکار
کور جیان آتش مکان سوادالوجوهک سنک وخال جوروجقلرینه تحمل ایده محبوب
غابا مالک دوزخ حضرتلرینه دزدینی یانوب یاقلمغه جهنم اولوب کتیش * وبوتقریب

ایله کاله و صلی آتش بهاسنه چیقارق پروانه کان تابسوز فاقه نك جره و حلول
 نوروز شویله طورسون قنطار آغاسنه دخی تمام برماه قالمش- یکن بر درهم کوری
 اولدیغی تفکر اولنه رق میزاب دو چشمده کور توزی کحل اصفهانی بدن عز بتر
 کورغش * و ذات دولتری کرمای کثیر الرماددن اولوب پاشا فند مزك چا کرلی
 کبی و صافی عزت اتصافی اولان آتش زبان حریفک سودای تدارك فحم ایله مقخم اولسنی
 لایق کورمیه جگر نندن ماعداسو قدر جق شراره احسانی حقمده در یغ بیورمیه جق قری
 جزم اولمش اولمغه بنده خانه لرنده بولان منقلل قار یاغدی بابادر کا هنده مدفون
 کور اولیاسی حضرتلرنك مرقد اجدلری کبی آتشدن خالی ایدوی اعزا حیا مرن دن
 فلان افندی و ساطتیه افاده و انبا و بر مقدار کورک اسبانه همت سامیه لری
 ارزان بیورلق رجا اولنه رق وعدعالیرنك شرفسنو حی تبشیر اولمش- یکن ظهور
 ایتدیکی اصلا مساحمه عز و اولمیب مشاغل کثیره دن خاطر دولترلرنده کورلک
 صیغه جق محل اولدیغندن شک و شبهه قالمیب و رودینه منتظر اولدیغم موعود
 کورک تدارك و تسبیلی اقتضای بدن لرنده امر و تنبیه بیورلمیچون نای آتش
 نوای سیه جامه (الانتظار اشد من النار) نعمات محرقه سیله نیاز نامه ترقینه
 اجتناسار ایتشد *

✽ قورق تکیه سنک تعمیری رجاسنه دأر تحف برتذکره ✽

آنرلر و شه نشاه کرمور سایه سنده خدمت جللیه سیله حلوا مذاق اولدیغم قورق
 تکیه سنک تعمیری حقیقده شرف صدور ایدن وعدعالیرلی آصمه قرار اولدیغندن
 ایله قورق حلوا اولور مثل شیرینه اعتماد ابو کون یارین تشبث اولور دیو تر قب
 اینه ده کوز موسمی حلولیه اوزم وقتی کچرک هوارا کشیمکه باشلامش و حال بو که
 د کور کلمکه اولان فصل شتاتک شدتنه تحمل ایده میهرک جاریه بنت العنب
 شمکی اعتیاد ایدن مستانه لرلر کبی یقلمی مجزوم و شمدیلک مهمما کن تعمیر
 ندیرلر سنه چا کر خاک برابرلرنك اقتدارم اولدیغی امر غیره وهوم اولدیغندن
 نه ذکر و مقابله به کلان ذوات و درویشان ایله خانقاه مرن بورده بیتوت
 قهوه و اطعمه سنی پشورمک ایچون الزم اولان اودون و کورک وقت تدارکی
 ایدو کندن قلوب عشاق کبی خراب اولمغه تمایل ایدن شوزاوبه نك

حسن تسویه سی باغ احسان و کرم کاستان لطف و هم اولان خاک درگاه
کریمان لرندن رجا واستد عاقلند بیغی محاط علم عالی لری بیورلد قدده شونیز عاجزانهم
لقدی قتلند آصلر بودایم مثله جل بیورلیوب ممکن اولدیغی مرتبه دهمت
علیدلری ارزان بیورلق باینده *

عالی پاشانک تشکری حاوی مابین همایونه کوندردیکی تذکره صورتیدر *

جناب کریم بیورالدنی بیده از مملکت اورحاً قصب السبق سلطنت سروری * وفاز
قدح معالی عدالت و عطا کستری اولان مبارک وجود همایون موهبتقرونارین الی آخر
الدوران تکون سوار دولت و پادشاهی و یکد تازشاهراه حکومت و خلافتیناهی
ایلیوب صخرای وسیعة الانحای عاطفت خسروانیرند: جلله بنده کانی را کض اشهب
مقصود و امافی و بتخصیص عید عنایت دیدلرین فو بنونکاه لطف و کرم لریله اسب
ران میدان شادمانی ایلیه آمین * شوکتلو قدرتلو ولی النعیم پادشاهم محضاً
عواطف علیه جهانبانی و عوارف سنیه کشور ستانیرندن ناشی بود قدده فلان
واسطه سبیل بر قطعه خط همایون عنایتقرونلری واصطبل عامره ملوگانه لرندن
احسان بیوریلان بر رأس رخس مسرت بخش مطلا کیم بادی ذیب تعظیم و باعث
مباهی و سرور عظیم اولقله بوجمله رهنور نیادی عیودیتلرین خاکدن رفم
و اعلاوسر مباهات افتخاری موزی مناسزل فلان اعلا بیورملری فیضی یهنه

دعای مزاید عمر و دولت پادشاهانه لرنده نه رفتاره تهنیز لسان بیان ایلیکده عید
جنانلرین مسلوب الحان ایتمشدن همان خداوند اعلام ذات مکارم سمات همایو
علی الدوام را کب سمند دلیل خرام و دست کرم پیوست ملوگانه لرین ادهم تبدل نام
و جمع مهمایرام ابدوب زمام سلطنت حاقانلرین غره ناصیه ایام و عنان پای ابلق
اقبال دتلرین قره العین اعاده لام ایلمک دعواتیله دست چاکرانهم برداشته اجابتگاه
خالق الایام قلندی محاطلم عالمشعول شهنشاهلری بیورلد قدده امر و فر

کرامتو مهابتلو قدرتلو افندم پادشاهم حضر تلرینکدر *

تمت الی سالة بعون الله الملك الوهاب

3 1761 07065875 2

BP

87

.5

N8

1875